

Muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden esteet Suomessa

LVM

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 2019:11

Muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden esteet Suomessa

Työryhmän selvitys

Liikenne- ja viestintäministeriö Helsinki 2019

Liikenne- ja viestintäministeriö

ISBN PDF:978-952-243-571-2

Helsinki 2019

Kuvailulehti

Julkaisija	Liikenne- ja viestintäministeriö	4.9.2019
Tekijät	Tuomas Kaivola	
Julkaisun nimi	Muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden esteet Suomessa Työryhmän selvitys	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 2019:11	
Diaari/hankenumero	LVM/1731/03/2018 LVM071:00/2018	Teema -
ISBN PDF	978-952-243-571-2	ISSN PDF 1795-4045
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-571-2	
Sivumäärä	54	Kieli suomi
Asiasanat	tietojenkäsittely, data, lainsäädäntö, datapolitiikka, lakien yhdenmukaistaminen, EU-oikeus	
Tiivistelmä	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1807 muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa soveltaminen alkoi 28.5.2019. Asetuksen keskeinen vaikutus on, että jäsenvaltiot eivät voi vaatia sähköisessä muodossa olevaa muuta kuin henkilötietoa säilytettäväksi tai käsiteltäväksi tietyllä alueella, ellei vaatimusta voi perustella yleisellä turvallisuudella. Nämä vaatimukset on kuitenkin ilmoitettava komissiolle. Muut sijaintia koskevat vaatimukset on poistettava 24 kuukauden kuluttua asetuksen soveltamisajan alettua.</p> <p>Euroopan unionin asetukset ovat jäsenvaltioissa sellaisenaan suoraan sovellettavaa oikeutta. Jokainen ministeriö vastaa siitä, että sen hallinnonalan lainsäädäntö ja toiminta ovat EU-oikeuden mukaisia. Tätä kunkin ministeriön tehtävää tukemaan liikenne- ja viestintäministeriö asetti työryhmän 18 päivänä joulukuuta 2018. Tämä selvitys kokoaa työryhmän työn. Selvityksessä kuvataan asetuksen sisältöä, eritellään niitä kriteereitä, joiden perusteella mahdollisten rajoitusten asianmukaisuus arvioidaan sekä esitetään listaus työryhmän kartoittamista tiedon sijaintia koskevista vaatimuksista.</p> <p>Kartoitukseen osallistuneiden ministeriöiden hallinnonaloilla ei ole systemaattista sääntelyä muun kuin henkilötiedon sijaintia koskevista vaatimuksista. Kartoituksessa löytyi vain joitakin yksittäisiä vaatimuksia. Kartoitus ei kuitenkaan sisällä valtionvarainministeriön alaista julkishallinnon tietopolitiikkaa koskevaa sääntelyä tai ohjeistusta.</p>	
Kustantaja	Liikenne- ja viestintäministeriö	
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutulaukset.valtioneuvosto.fi	

Presentationsblad

Utgivare	Kommunikationsministeriet	4.9.2019
Författare	Tuomas Kaivola	
Publikationens titel	Hinder för det fria flödet av andra data än personuppgifter i Finland Arbetsgruppens utredning	
Publikationsseriens namn och nummer	Kommunikationsministeriets publikationer 2019:11	
Diarie- /projektnummer	LVM/1731/03/2018 LVM071:00/2018	Tema -
ISBN PDF	978-952-243-571-2	ISSN PDF 1795-4045
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-571-2	
Sidantal	54	Språk finska
Nyckelord	databehandling, data, lagstiftning, datapolitik, lagharmonisering, EU-rätt	
Referat	<p>Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1807 om en ram för det fria flödet av andra data än personuppgifter i Europeiska unionen började tillämpas den 28 maj 2019. Den främsta konsekvensen av förordningen är att medlemsstaterna inte kan kräva att andra elektroniska data än personuppgifter ska lagras eller behandlas på ett visst geografiskt område, om kravet inte är motiverat med hänsyn till den allmänna säkerheten. Medlemsstaterna ska omedelbart underrätta kommissionen om dylika datalokaliseringskrav. Medlemsstaterna ska upphäva alla icke motiverade datalokaliseringskrav inom 24 månader från den dag då förordningen började tillämpas.</p> <p>Europeiska unionens förordningar är direkt tillämplig rätt i medlemsstaterna. Varje ministerium svarar för att lagstiftningen och verksamheten på dess förvaltningsområde är förenliga med EU-rätten. Kommunikationsministeriet tillsatte den 18 december 2018 en arbetsgrupp med uppgift att stödja ministerierna i detta uppdrag. Denna utredning är en översikt av arbetsgruppens arbete. I utredningen presenteras innehållet i förordningen, specificeras kriterier för bedömning av huruvida eventuella datalokaliseringskrav är befogade och listas de krav på lokalisering som arbetsgruppen har undersökt.</p> <p>På förvaltningsområdena för de ministerier som deltog i kartläggningen finns ingen systematisk reglering av kraven på lokalisering av andra data än personuppgifter. Av kartläggningen framgick endast några enstaka krav. Kartläggningen omfattar dock inte den reglering och de anvisningar som gäller den offentliga förvaltningens datapolitik som sorterar under finansministeriet.</p>	
Förläggare	Kommunikationsministeriet	
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Description sheet

Published by	Ministry of Transport and Communications	4 September 2019	
Authors	Tuomas Kaivola		
Title of publication	Obstacles to the mobility of non-personal data in Finland Working group report		
Series and publication number	Publications of the Ministry of Transport and Communications 2019:11		
Register number	LVM/1731/03/2018 LVM071:00/2018	Subject	-
ISBN PDF	978-952-243-571-2	ISSN PDF	1795-4045
Website address URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-571-2		
Pages	54	Language	Finnish
Keywords	data processing, data, legislation, data policy, harmonisation of acts, EU law		
<p>Abstract</p> <p>The application of Regulation (EU) 2018/1807 of the European Parliament and of the Council on a framework for the free flow of non-personal data in the European Union became applicable on 28 May 2019. The key impact of the regulation is that the Member States cannot require non-personal data in electronic format to be located or processed in a specific territory, unless public security can be invoked as a justification for the requirement. The Commission must, however, be notified of any such requirements. Other data localisation requirements must be removed within 24 months from the date when the regulation became applicable.</p> <p>Regulations of the European Union are directly applicable in the Member States. Each Government ministry is responsible for ensuring that the legislation and functioning of its administrative branch are compatible with the EU law. To support this work at the ministries, the Ministry of Transport and Communications appointed a working group on 18 December 2018. This report present the outcome of its work, including the content of the regulation, an analysis of the criteria used to assess the acceptability of possible restrictions, and a list of the data localisation requirements examined by the working group.</p> <p>In the administrative branches of the ministries included in this analysis there was no systematic regulation concerning requirements, except for those concerning data localisation. Only a few individual requirements were detected. However, the regulation or guidance concerning the data policy of public administration governed by the Ministry of Finance were excluded from the analysis.</p>			
Publisher	Ministry of Transport and Communications		
Publication sales/ Distributed by	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

1	Työryhmän tehtävä ja sen suorittaminen.....	8
2	Asetus muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Europan unionissa	10
2.1	Tausta ja sisältö	10
2.2	Keskeiset käsitteet	12
2.3	Kumoamisvelvoite: perusteettomien vaatimusten poistaminen.....	15
2.4	Ilmoitusvelvoite: perusteltujen vaatimusten ilmoittaminen.....	26
3	Muun kuin henkilötiedon sijaintia koskevat vaatimukset Suomessa	30
Liitteet		34
	Asetusteksti.....	34
	Komission asetuksen soveltamisesta antaman ohjeen sisälllys	52
	Artikloiden ja resitaalien vastaavuus	53

LUKIJALLE

Digitaalisen tiedon eli datan vapaa liikkuvuus on perusedellytys kilpailtujen ja toimivien datatalouden markkinoiden kehittymiselle. Yrityksille datan vapaata liikkuvuutta koskeva asetus pyrkii luomaan oikeuden siirtää tietovarantonsa toiselle yritykselle ja siten kilpailuttaa aktiivisesti datapalvelujen tuottajaa. Tähän yritysten datan siirrettävyyteen liittyvään toimeenpanotyöhön ja yritysten hyvien käytäntöjen luomiseen meillä suomalaisilla datatalouden toimijoilla on paljon annettavaa. Vastaavasti puhelinnumeron ja siten asiakkuuden siirrettävyys on ollut kansallinen menestystarinamme kilpailun telemarkkinan aikaansaamiseksi.

Tämän työryhmän työssä on kuitenkin keskitytty julkisten toimijoiden hallussa olevan datan liikkuvuuteen. Viranomaisille asetus antaa tarkastelukehikon arvioida aktiivisesti, millaisia rajoituksia datan sijainnille saa ja on välttämätöntä asettaa. Vaikka sijaintia koskevien rajoitusten taustalla olisi hyväksyttävä tavoite, säännöllisellä arvioinnilla huolehditaan, etteivät asetetut rajoitukset tosiasiasa ole liian pitkälle meneviä. Tähän liittyy myös haaste tarvittaessa eriyttää henkilötietoa ja muuta tietoa sisältävien tietovarantojen käsittelyä koskevat käytännöt toisistaan.

Pääministeri Rinteen hallituksen hallitusohjelmassa julkisen tiedon avoimuus on asetettu tietopolitiikan kantavaksi periaatteeksi. Muun kuin henkilötiedon vapaan liikkuvuuden edistäminen ja avaaminen rajapintojen kautta on keino lisätä hallitusohjelman tavoitetta edistää pienten ja keskisuurten yritysten kykyä tarttua digitalisaation mahdollisuuksiin. Palveluntuottajien kilpailuttaminen ja mahdollisuus vaihtaa palveluntarjoajaa on myös merkittävä keino edistää yritysten digitaalisia mahdollisuuksia.

Haluan kiittää työryhmää ja sen sihteeristöä niiden työstä tämän selvityksen laatimiseksi. Tämän lisäksi haluan esittää kiitokseni oikeustradenomi Kati Ojalalle, oikeustieteen maisteri Alma Wahrmannille, oikeusnotaari Johanna Rämölle sekä oikeusnotaari Paula Leskiselälle, jotka ovat auttaneet selvityksen vaatimassa taustatyössä.

Maria Rautavirta
 Työryhmän puheenjohtaja
 Tietoliiketoimintayksikön johtaja

Kesäkuu 2019

1 Työryhmän tehtävä ja sen suorittaminen

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1807 muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa soveltaminen alkoi 28.5.2019. Asetuksen keskeinen vaatimus on, että jäsenvaltioiden on poistettava perusteettomat sijaintia koskevat vaatimukset muulle kuin henkilötiedolle 24 kuukauden kuluttua asetuksen soveltamisajan alettua.

Euroopan unionin asetukset ovat jäsenvaltioissa sellaisenaan suoraan sovellettavaa oikeutta. Jokainen ministeriö vastaa siitä, että sen hallinnonalan lainsäädäntö ja toiminta ovat EU-oikeuden mukaisia. Tätä kunkin ministeriön tehtävää tukemaan liikenne- ja viestintäministeriö asetti työryhmän 18 päivänä joulukuuta 2018. Työryhmän tehtävänä oli:

1. Selvittää eri hallinnonaloilla voimassa olevia sijaintirajoituksia.
2. Selvittää sijaintirajoitusten poistamisesta tai pysyttämisestä aiheutuvia vaikutuksia.
3. Eritellä niitä kriteereitä, joiden perusteella mahdollisten rajoitusten asianmukaisuus arvioidaan.

Työryhmän työ tuli koota selvitykseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi jokaista ministeriötä esittämään työryhmään jäsentä ja varajäsentä. Työryhmään esitettiin ja nimettiin:

puheenjohtajaksi Maria Rautavirta, yksikön johtaja, liikenne- ja viestintäministeriö,
varapuheenjohtajaksi Taru Rastas, viestintäneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö,
jäseneksi Kirsi Taipale, lainsäädäntöneuvos, maa- ja metsätalousministeriö (varajäsen Timo-Ville Nieminen, hallitussihteeri),
jäseneksi Kimmo Janhunen, johtava asiantuntija, oikeusministeriö (varajäsen Niklas Vainio, lainsäädäntöneuvos),
jäseneksi Perttu Wasenius, hallitussihteeri, puolustusministeriö (varajäsen Teija Pellikainen, hallitussihteeri),
jäseneksi Minna Bloigu, johtava asiantuntija, sisäministeriö (varajäsen Ismo Parviainen, johtava asiantuntija),
jäseneksi Tiina Salminen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö,
jäseneksi Riitta Autere, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö (varajäsen Pauli Kartano, neuvotteleva virkamies) [valtiovarainministeriö ei kuitenkaan toimittanut kartoitustansa selvitykseen],

jäseneksi Jukka Litmanen, tietohallintojohtaja, ympäristöministeriö [ympäristöministeriö jättäytyi kuitenkin pois työryhmästä],

sihteeriksi Lotta Engdahl, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö ja

sihteeriksi Tuomas Kaivola, neuvottelva virkamies, liikenne- ja viestintäministeriö.

Työryhmän toimikausi oli 15.1.–30.6.2019, ja työryhmä kokoontui 4 kertaa, minkä lisäksi se käsitteli asioita kirjallisesti. Työryhmän jäseniä avusti sihteeristö. Työryhmä kuului keskeisiä sidosryhmiä toimikautensa aikana. Sidosryhmien asiantuntijalausunnot ja työryhmätyöskentelyn materiaalit ovat saatavissa Hankeikkuna-palvelusta: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM071:00/2018>. Samalla sivulla julkaistaan myös selvityksen jälkeen käynnistyvän lausuntokierroksen lausuntoyhteenveto.

2 Asetus muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa

2.1 Tausta ja sisältö

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1807 muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa annettiin 14 päivänä marraskuuta 2018. Asetus tuli voimaan 18 päivänä joulukuuta 2018. Asetusta sovelletaan kuuden kuukauden kuluttua sen julkaisemisesta eli 28.5.2019 alkaen.

Asetus on uutta sääntelyä. Se kuuluu komission digitaalisten sisämarkkinoiden strategiaan: digitalisaation myötä datan hyödyntämisestä on tullut olennainen osa taloudellista toimintaa. Aloitetta edelsivät komission tiedonanto Euroopan datavetoisen talouden rakentamisesta (COM(2017)9) sekä komission digitaalisten sisämarkkinoiden välitarkastelu (COM(2017)228).

Kyseessä on Euroopan unionin asetus. Se on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 288 artiklan 2 kohdan nojalla jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Koska EU-asetukset ovat suoraan sovellettavia jäsenvaltioissa, niitä ei pidä laittaa kansallisesti täytäntöön. Käsillä olevaan asetukseen sisältyy kuitenkin aktiivisia toimintavelvoitteita jäsenvaltioille. Asetuksessa jäsenvaltioille asetetaan kumoamisvelvollisuus, ilmoitusvelvollisuus, avustamisvelvollisuus ja tiedotusvelvollisuus.

Tämä selvitys käsittelee työryhmän toimeksiannon mukaisesti kumoamis- ja ilmoitusvelvollisuutta.

Kumoamisvelvollisuus tarkoittaa, että jäsenvaltioiden on 24 kuukauden kuluessa asetuksen soveltamisajan alettua varmistettava, että olemassa olevat perusteettomat muuta kuin henkilötietoa koskevat sijaintia koskevat vaatimukset on kumottu ja että perustellut sijaintia koskevat vaatimukset on ilmoitettu. Asetuksen keskeisen sisällön muodostaakin sen 4 artiklassa asetettu tietojen vapaan liikkuvuuden pääsääntö: tietojen sijaintia koskevat vaatimukset ovat kiellettyjä, elleivät ne ole suhteellisuusperiaatetta noudattaen perusteltuja yleistä turvallisuutta koskevien syiden vuoksi. Asetus täydentää perussopimuksissa asetettua palveluiden vapaata liikkuvuutta.

Kumoamisvelvollisuus koskee sijaintia koskevia vaatimuksia, jotka ovat voimassa ennen asetuksen soveltamisalan alkua. *Ilmoitusvelvollisuus* puolestaan tarkoittaa, että jäsenvaltioiden on asetuksen soveltamisajan alettua välittömästi ilmoitettava komissiolle kaikki uudet säädösehdotukset, joissa asetetaan uusi sijaintirajoitus. Lisäksi säädösehdotus on ilmoitettava silloin, kun sillä muutetaan olemassa olevaa sijaintirajoitusta.

Asetuksen 8 artiklan mukaisesti komissio julkaisi 29.5.2019 ohjeen asetuksen soveltamisesta (COM(2019)250). Ohjeessa käsitellään asetuksen suhdetta yleiseen tietosuoja-asetukseen, tietojen sijaintia koskevien vaatimusten poistamista sekä asetuksen 6 artiklan mukaista itsesääntelyä.

ASETUksen SISÄLTÖ SUHTEESSA TÄMÄN SELVITYKSEN TOIMEKSIANTOON

Asetuksella on kolme tavoitetta. Ensinnäkin tavoitteena on poistaa muun kuin henkilötiedon vapaan liikkuvuuden esteet Euroopan unionissa, jotta tiedon hyödyntämistä voidaan tehostaa ja sisämarkkinoiden toimintaa ja läpinäkyvyyttä parantaa. Tätä tavoitetta koskevat edellä mainitut kumoamis- ja ilmoitusvelvollisuudet, joita tämä selvitys koskee.

Asetuksen toisena tavoitteena on helpottaa ammattimaisten käyttäjien mahdollisuutta siirtää tietoansa yhden palveluntarjoajan järjestelmästä toiseen. Tästä asetus ei edellytä jäsenvaltioiden toimia. Asetuksen 6 artiklan mukaan kilpailuun perustuvan datatalouden edistämiseksi komissio edesauttaa ja helpottaa sellaisten itsesääntelyyn perustuvien käytäntöjen kehittämistä unionin tasolla, jotka pohjautuvat avoimuuden ja yhteentoimivuuden periaatteisiin ja joissa otetaan asianmukaisesti huomioon avoimet standardit.

Asetuksen kolmantena tavoitteena on lisätä varmuutta tiedon saatavuuteen viranomaistoimintaa varten tilanteessa, jossa dataa säilytetään toisen jäsenvaltion alueella. Tämä ei kuulu selvityksen toimeksiantoon, vaan nämä muutokset on tehty erikseen lakiin sähköisen viestinnän palveluista (917/2017, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 350/2019). Kyseisellä lailla pannaan täytäntöön asetuksessa jäsenvaltioille asetetut avustamis- ja tiedotusvelvollisuudet. Tehtävät säädettiin Liikenne- ja viestintävirastolle.

Avustamisvelvollisuus tarkoittaa, että jäsenvaltioiden on perustettava keskitetty yhteyspiste EU-tason yhteistyön varmistamiseksi. Asetuksen 7 artiklan mukaisesti kunkin jäsenvaltion on nimettävä keskitetty yhteyspiste, joka on yhteydessä muiden jäsenvaltioiden keskitettyihin yhteyspisteisiin ja komissioon asetukseen liittyvissä asioissa. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle nimeämänsä keskitetyt yhteyspisteet ja niiden myöhemmät muutokset. Muun kuin henkilötiedon vapaa liikkuvuus unionissa ei saa tarkoittaa sitä, että toimivaltaisten viranomaisten pääsy tietoaan estyy. Tämän takia asetuksessa säädetään viranomaisyhteistyöstä. Asetus ei kuitenkaan perusta uutta toimivaltaa päästä tietoaan, vaan se määräytyy kansallisen ja unionioikeuden mukaisesti. Tästä säädetään asetuksen 5(1) artiklassa.

Tiedotusvelvollisuuden osalta jäsenvaltioilla on kolme tehtävää. Niiden on 4(4) artiklan nojalla julkaistava keskitetysti verkkosivulla tieto olemassa olevista sijaintirajoituksista ja pidettävä tämä sivu ajantasaisena. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltioiden olisi toimitettava ajan tasalla olevat tiedot tällaisista vaatimuksista jollakin toisella unionin säädöksellä perustetulle keskitetylle tietopisteelle. Toiseksi niiden on 4(5) artiklan nojalla ilmoitettava komissiolle edellä mainitun verkkosivun osoite. Kolmanneksi keskitettyjen yhteyspisteiden on asetuksen 7(6) artiklan mukaan annettava käyttäjille yleisiä tietoja asetuksesta, myös käytäntesäännöistä.

2.2 Keskeiset käsitteet

Keskeiset käsitteet määritellään asetuksen 3 artiklassa.

Käsittelyllä tarkoitetaan mitä tahansa toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan sähköisessä muodossa oleviin tietoihin tai tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista.

Määritelmä on kirjoitettu vastaamaan mahdollisimman pitkälti yleisen tietosuojasetuksen henkilötiedon käsittelyn määritelmää.

Käsittely-termin osalta merkityksellinen on myös johdanto-osan 17 perustelukappale. Sen mukaan asetuksen olisi katettava eritasoinen tietojen käsittely tietojen tallentamisesta (infrastruktuuripalvelu – IaaS) tietojen käsittelyyn alustoilla (alustapalvelu – PaaS) tai sovelluksissa (ohjelmistopalvelu – SaaS).

Tiedolla tarkoitetaan muita tietoja kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) 4(1)(1) artiklassa määritellyjä henkilötietoja. Asetuksen tarkoittamat tiedot on siis määritelty yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitettujen henkilötietojen vastakohtaksi (COM(2019)250, s. 4–5).

Toisin kuin yleisessä tietosuojasetuksessa, tässä yhteydessä tiedolla tarkoitetaan vain sähköisessä muodossa olevaa tietoa, koska asetusta sovelletaan sen 2(1) artiklan mukaisesti vain sähköisiin tietoihin.

Komission ohjeen mukaan muut kuin henkilötiedot voidaan jakaa niiden alkuperän mukaan kahteen luokkaan:

- Ensisijaisesti tiedot, jotka eivät alun perin ole liittyneet tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön. Näitä ovat esimerkiksi sääoloja koskevat tiedot, jotka on saatu tuuliturbiineihin asennetuista antureista, tai tiedot teollisuuden koneiden huoltotarpeista.
- Toissijaisesti tiedot, jotka ovat alun perin olleet henkilötietoja, mutta joista on myöhemmin tehty anonyymeja. Tällaisia voivat esimerkiksi olla tilastotiedot, jotka on koostettu siten, että yksittäisiä tapahtumia ei voida enää tunnistaa. Tällaisia ovat esimerkiksi rahoitusalan suurissa jaksoissa esitettävät kaupankäyntitiedot tai täsmäviljelyä koskevat tiedot, jotka auttavat seuraamaan ja optimoimaan torjunta-aineiden, ravinteiden ja veden käyttöä.
(COM(2019)250, s. 6–7.)

Tietojen sijaintia koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan velvoitetta, kieltoa, ehtoa, rajoitusta tai muuta vaatimusta, josta säädetään jäsenvaltion laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä tai joka on seurausta jäsenvaltiossa ja julkisoikeudellisissa laitoksissa, myös julkisiin hankintoihin liittyvissä elimissä – tämän kuitenkin vaikuttamatta direktiivin 2014/24/EU¹ soveltamiseen – sovelletuista yleisistä ja johdonmukaisista hallinnollisista käytännöistä ja jonka mukaan tietojenkäsittelyn on tapahduttava tietyn jäsenvaltion alueella tai joka muodostaa esteen tietojenkäsittelylle jossain muussa jäsenvaltiossa.

Tietojen sijaintia koskeva vaatimus on yksi asetuksen keskeisimmistä käsitteistä, sillä kumoamis-, ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuudet koskevat näitä vaatimuksia. Näin ollen käsite määrittelee osaltaan asetuksen soveltamisalaa. Käsitteestä voi esittää seuraavat huomiot.

Ensinnäkin vaatimus-sana kattaa laajasti erilaiset tilanteet, joissa tietojen vapaata liikkuvuutta Euroopan unionissa rajoitetaan suoraan tai välillisesti. Komission ohjeen mukaan suorat tietojen sijaintia koskevat vaatimukset voivat koostua esimerkiksi velvollisuudesta tallentaa tietoja tiettyyn maantieteelliseen paikkaan (palvelinten on esimerkiksi sijaittava tietyssä jäsenvaltiossa) tai velvollisuudesta noudattaa yksilöllisiä kansallisia teknisiä vaatimuksia (tiedoissa on esimerkiksi noudatettava tiettyjä kansallisia muotoja). Välillisiin tietojen sijaintia koskeviin vaatimuksiin voi kuulua vaatimuksia käyttää teknisiä välineitä, jotka ovat sertifioituja tai hyväksytyjä tietyssä jäsenvalti-

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta.

ossa, tai muita vaatimuksia, joiden seurauksena tietojenkäsittely tietyn maantieteellisen alueen ulkopuolella unionissa vaikeutuu. Kuitenkin kun arvioidaan, onko tietty toimenpide välillinen tietojen sijaintia koskeva vaatimus, on otettava huomioon kunkin tapauksen erityisolosuhteet. (COM(2019)250, s. 12.)

Toiseksi kyse on jäsenvaltioiden asettamista vaatimuksista eli mahdolliset Euroopan unionin oikeudesta juontuvat vaatimukset eivät kuulu sen piiriin. Tämä todetaan erikseen vielä asetuksen 4(1) artiklassa. Sen mukaan asetus ei rajoita voimassa olevan unionin oikeuden perusteella säädettyjen tietojen sijaintia koskevien vaatimusten soveltamista².

Kolmanneksi lait, asetukset ja määräykset ovat aina asetuksen käsitteen piirissä, mutta myös hallinnolliset käytännöt voivat kuulua siihen. Hallinnollisten käytäntöjen on kuitenkin oltava yleisiä ja johdonmukaisia. Yleisyyden ja johdonmukaisuuden vaatimukset tulevat Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee jäsenvaltioiden jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisiä. Tuomioistuimen mukaan: ”Jotta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen voitaisiin todeta jäsenvaltiossa noudatetun hallintokäytännön perusteella, kyseisen hallintokäytännön on oltava tietyssä määrin vakiintunutta ja yleistä eikä komissio voi nojautua minkäänlaiseen oletamaan yleisen ja vakiintuneen hallintokäytännön toteamisessa” (ratkaisu C-489/06 komissio vastaan Kreikka (2009), kohta 48).

Asetuksesta ei ole vielä tulkintakäytäntöä, mutta yleisiä ja vakiintuneita hallinnollisia käytäntöjä voivat olla esimerkiksi tietojenkäsittelyä ja hankintoja koskevat ohjeistukset, linjaukset ja strategiat. Yksittäiset hankintasopimukset eivät siten kuulu tähän kategoriaan. On kuitenkin huomattava, että yksittäisissä sopimuksissa asetut vaatimukset voivat olla kiellettyjä esimerkiksi hankintalainsäädännön tai perussopimuksen palveluiden vapaata liikkuvuutta koskevan perusvapauden nojalla.

² Komission ohjeessa esimerkkinä annetaan yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28 päivänä marraskuuta 2006 annetun direktiivin 2006/112/EY 245 artiklan 2 kohta, jossa säädetään, että ”jäsenvaltiot voivat vaatia alueelleen sijoittautuneita verovelvollisia ilmoittamaan niille tietojen tallennuspaikan, jos tämä sijaitsee niiden alueen ulkopuolella”. Tätä vaatimusta on kuitenkin tulkittava 249 artiklan mukaisesti. Siinä todetaan seuraavaa: ”Kun verovelvollinen tallentaa laatimansa tai vastaanottamansa laskut online-yhteyden tietoihin takaavin sähköisin keinoin ja kun tallennuspaikka on muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, johon verovelvollinen on sijoittautunut, sen jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla, johon verovelvollinen on sijoittautunut, on tätä direktiiviä sovellettaessa oikeus saada sähköisesti tutustua laskuihin, kopioida ne ja käyttää niitä verovelvollisen sijoittautumisjäsenvaltion lainsäädännössä vahvistetuun edellytykseen ja sikäli kuin se on tarpeen valvontaa varten.” (COM(2019)250, s. 13, alaviite 42.)

Säädösehdotuksella tarkoitetaan tekstiä, joka on laadittu sitä varten, että se pannaan täytäntöön lakina, asetuksena tai yleisluonteisena hallinnollisena määräyksenä, ja joka on valmisteluvaiheessa, jossa siihen voidaan vielä tehdä olennaisia muutoksia.

Säädösehdotuksen määritelmä pohjautuu teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 1(1)(g) artiklaan. Siinä määritellään teknistä määräystä koskevan ehdotuksen käsite.

Palveluntarjoajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa tietojenkäsittelypalveluja.

2.3 Kumoamisvelvoite: perusteettomien vaatimusten poistaminen

Asetuksen keskeisen sisällön muodostaa sen 4 artiklassa asetettu muun kuin henkilötiedon vapaan liikkuvuuden pääsääntö: tietojen sijaintia koskevat vaatimukset ovat kiellettyjä, elleivät ne ole suhteellisuusperiaatetta noudattaen perusteltuja yleistä turvallisuutta koskevien syiden vuoksi. Tämä täydentää perussopimuksessa asetettua palveluiden vapaan liikkuvuuden periaatetta. Nyt kun Euroopan unionin primaarilainsäädäntöä on täydennetty sekundaarilainsäädännöllä, arviointi on tehtävä asetusta vasten asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Kumoamisvelvoitteen kansallisessa arvioinnissa on selvitettävä,

- kuuluuko tilanne asetuksen soveltamisalaan³
- onko kyseessä asetuksen tarkoittama sijaintia koskeva vaatimus
- onko sijaintia koskeva vaatimus perusteltavissa yleisellä turvallisuudella.

Soveltamisala

³ On kuitenkin otettava huomioon, että vaikka sijaintirajoitukset eivät olisi asetuksen soveltamisalassa, ne voivat olla kiellettyjä SEUT 52 artiklan tai muun erityislainsäädännön nojalla (ks. asetuksen valmisteluasiakirja SWD(2017) 304 final, s. 79–80).

Jotta asetusta sovellettaisiin, kahden tietoon liittyvän kriteerin on täyttyvä samoin kuin kolmen toimintaan liittyvän kriteerin.

Tietoon liittyvät kriteerit:

1. kyseessä on oltava muu kuin henkilötieto
ja
2. tämän tiedon on oltava sähköisessä muodossa.

Näin ollen asetuksen soveltamisen ulkopuolelle jäävät esimerkiksi arkistojen fyysiset asiakirjat sekä viranomaisen henkilörekisterit. Jälkimmäisiin, kuten muihinkin henkilötietoihin, sovelletaan yleistä tietosuoja-asetusta vapaan liikkuvuuden osalta. Jos tietojoukko sisältää sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja, asetusta sovelletaan muita kuin henkilötietoja koskevaan tietojoukon osaan asetuksen 2(2) artiklan mukaisesti. Asetuksen soveltaminen tällaiseen yhdistelmä tietojoukkoon ei rajoita yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamista henkilötietoja koskevaan osaan. Asetus ei velvoita tällaisen tietojoukon erottelamiseen henkilötietoja ja muita kuin henkilötietoja sisältäviin osiin (johdanto-osan 10 perustelukappale).

ASETUKSEN SUHDE HENKILÖTIETOIHIN JA YHDISTELMÄTIETOJOUKOT

Asetusta ei sovelleta henkilötietoihin. Henkilötietoja ovat yleisen tietosuoja-asetuksen EU(2016/679) 4(1)(1) artiklan mukaan kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyvät tiedot. Yleinen tietosuoja-asetus turvaa henkilötietojen vapaan liikkuvuuden 1(3) artiklassaan. Jäsenvaltiot eivät voi rajoittaa eivätkä kieltää henkilötietojen vapaata liikkuvuutta unionin sisällä syistä, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden suojeluun henkilötietojen käsittelyssä (asetuksen johdanto-osan 10 perustelukappale). Henkilötietojen sijaintia koskevia vaatimuksia voi siis asettaa muilla perusteilla, mutta ne on arvioitava Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa ja asiaankuuluvassa EU:n lainsäädännössä, kuten palveludirektiivissä ja sähköistä kaupankäyntiä koskevassa direktiivissä, esitettyjen perusvapauksia ja hyväksytyjä syitä niistä poikkeamiselle koskevien määräysten ja säännösten perusteella (COM(2019)250, s. 14).

Asetuksen johdanto-osan 9 perustelukappaleen mukaan muita kuin henkilötietoja saadaan muun muassa massadata-analyysiin käytettävistä yhdistetyistä ja anonymisoiduista tietojoukoista, täsmäviljelyssä torjunta-aineiden ja veden käytön valvomiseksi ja optimoimiseksi käytettävistä tiedoista tai teollisuuden koneiden kunnossapitotarpeita koskevista tiedoista. Jos tekniikan kehitys mahdollistaa anonymisoitujen tietojen muuttamisen henkilötiedoiksi, tällaisia tietoja on kohdeltava henkilötietoina, ja yleistä tietosuoja-asetusta on sovellettava vastaavasti.

Asetuksen johdanto-osan 8 perustelukappaleessa todetaan lisäksi, ettei asetusta vaikuta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta

2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta⁴ eikä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) soveltamiseen⁵.

Yhdistelmä tietojoukko on tietoaineisto, jossa on sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja. Asetuksen 2(2) artiklan mukaan jos tietojoukko sisältää sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja, asetusta sovelletaan muita kuin henkilötietoja koskevaan tietojoukon osaan. Jos tietojoukossa ovat henkilötiedot ja muut kuin henkilötiedot liittyvät erottamattomasti toisiinsa, tämä asetus ei rajoita asetuksen (EU) 2016/679 soveltamista.

Komission ohjeen mukaan tämä tarkoittaa, että jos tietojoukossa on sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja,

- muiden kuin henkilötietojen vapaa liikkuvuutta koskevaa asetusta sovelletaan muita kuin henkilötietoja koskevaan tietojoukon osaan
- yleisen tietosuoja-asetuksen vapaata liikkuvuutta koskevaa säännöstä sovelletaan henkilötietoja koskevaan tietojoukon osaan ja
- jos henkilötiedot ja muut kuin henkilötiedot ”liittyvät erottamattomasti toisiinsa”, yleisestä tietosuoja-asetuksesta johtuvia tietosuoja koskevia oikeuksia ja velvollisuuksia sovelletaan täysimääräisesti koko yhdistelmä tietojoukkoon, myös silloin, kun henkilötietoja on tietojoukosta vain pieni osuus.
(COM(2019)250, s. 9.)

Käsitettä ”liittyvät erottamattomasti toisiinsa” ei ole määritelty. Komission ohjeen mukaan käytännössä käsitteellä voidaan viitata tilanteeseen, jossa tietojoukko sisältää henkilötietoja sekä muita kuin henkilötietoja ja näiden kahden erottaminen joko olisi mahdotonta tai rekisterinpitäjä katsoisi sen olevan taloudellisesti tehotonta tai teknisesti toteuttamiskelvotonta. Kun yhtiö esimerkiksi ostaa asiakassuhteiden hallintajärjestelmiä tai myynnin raportointijärjestelmiä, sen ohjelmistokustannukset kaksinkertaistuisivat, jos se ostaisi erillisen ohjelmiston asiakassuhteiden hallintajärjestelmää (henkilötiedot) ja asiakassuhteiden hallintatietoihin perustuvaa myynnin raportointijärjestelmää (koostetut tiedot / muut kuin henkilötiedot) varten. (COM(2019)250, s. 10.)

⁴ Pantu täytäntöön lailla henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä (1054/2018).

⁵ Pantu täytäntöön sähköisen viestinnän palveluista annetulla lailla (917(2014)).

Toimintaan liittyvät kriteerit:

1. Kyseessä on tietojen tallentaminen tai muu käsittely unionissa, joka tarjotaan palveluna käyttäjille, jotka oleskelevat unionissa tai ovat sijoittautuneet unioniin, riippumatta siitä, onko palveluntarjoaja sijoittautunut unioniin vai ei
tai
kyseessä on tietojen tallentaminen tai muu käsittely unionissa, jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka oleskelee unionissa tai on sijoittautunut unioniin, toteuttaa omiin tarpeisiinsa
ja
2. kyseessä ei ole toiminta, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan
ja
3. kyseessä ei ole laki, asetus tai hallinnollinen määräys, joka liittyy jäsenvaltioiden sisäiseen organisaatioon julkisoikeudellisten laitosten välillä ja joka koskee tietojenkäsittelyä, johon ei liity yksityisille osapuolille maksettavia sopimukseen perustuvia korvauksia.

Toimintaan liittyvistä kriteereistä käy ilmi, että asetus on sisämarkkinainstrumentti. Sitä ei siten sovelleta tietojen siirtoon kolmansiin maihin. Johdanto-osan 15 perustelukappaleen mukaan asetusta ei siksi pitäisi soveltaa unionin ulkopuolella tarjottaviin tietojenkäsittelypalveluihin eikä näihin tietoihin liittyviin tietojen sijaintia koskeviin vaatimuksiin⁶. Tältä osin tulee kuitenkin ottaa huomioon, että unioni pyrkii puuttumaan digitaalisen kaupan esteisiin myös kolmansien maiden kanssa. Nämä neuvottelut tehdään osana kauppasopimuksia (ks. esim. valtioneuvoston E-selvitys Tietovirrat kauppasopimuksissa; komission konseptipaperi E 38/2017 vp).

Asetusta ei luonnollisesti myöskään sovelleta toimintaan, joka ei kuulu unionin toimivaltaan. Unionin toimivaltaan ei esimerkiksi kuulu kansallinen turvallisuus. Näin ollen kansallisen turvallisuuden perusteella asetetut sijaintia koskevat vaatimukset eivät kuulu koko asetuksen soveltamisalaan eikä niitä koske mikään asetuksen velvoite.

⁶ Asetuksen alueellista soveltamisalaa konkretisoi komission ohjeessa oleva esimerkki:

- Yhdysvaltoihin sijoittautunut pilvipalvelun tarjoaja tarjoaa käsittelypalvelujaan asiakkaille, jotka oleskelevat EU:ssa tai ovat sijoittautuneet EU:hun. Pilvipalvelun tarjoaja hallinnoi toimintojaan EU:n alueella sijaitsevilla palvelimilla, joihin sen eurooppalaisten asiakkaiden tiedot on tallennettu tai joissa niitä muuten käsitellään. Pilvipalvelun tarjoajan ei tarvitse omistaa omaa EU:ssa sijaitsevaa infrastruktuuria, vaan se voi esimerkiksi vuokrata palvelimen EU:ssa. Muiden kuin henkilötietojen vapaata liikkuvuutta koskevaa asetusta sovelletaan tällaiseen tietojenkäsittelyyn.
- Japaniin sijoittautunut pilvipalvelun tarjoaja tarjoaa palveluitaan eurooppalaisille asiakkaille. Palveluntarjoajan käsittelykapasiteetti sijaitsee Japanissa ja kaikki käsittely tehdään siellä. Tässä tapauksessa muiden kuin henkilötietojen vapaata liikkuvuutta koskevaa asetusta ei sovelleta, jos kaikki käsittely tehdään EU:n ulkopuolella. (COM(2019)250, s. 15.)

KANSALLINEN TURVALLISUUS

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4(1) ja 5(1) artiklan mukaan unioni toimii annetun toimivallan periaatteen mukaisesti: toimivalta, jota perussopimuksissa ei ole annettu unionille, kuuluu jäsenvaltioille. Sopimuksen 4(2) artiklan mukaan unioni kunnioittaa jäsenvaltioiden tasa-arvoa perussopimuksia sovellettaessa sekä niiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, myös alueellisen ja paikallisen itsehallinnon osalta. Se kunnioittaa keskeisiä valtion tehtäviä, erityisesti niitä, joiden tavoitteena on valtion alueellisen koskemattomuuden turvaaminen, yleisen järjestyksen ylläpitäminen sekä kansallisen turvallisuuden takaaminen. Erityisesti kansallinen turvallisuus säilyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla.

Kansallisen turvallisuuden käsitteelle ei kuitenkaan ole olemassa yhtenäistä määritelmää. Työryhmän toimivallassa ei ole määritellä käsitettä, vaan se pohjaa tekemänsä rajaukset olemassa oleviin linjauksiin. Selvitystyössään työryhmä on pitänyt kansallisen turvallisuuden alaan kuuluvana⁷:

- Sotilaallinen ja maanpuolustuksellinen aineisto, hätätilasuunnitelmat yms. (valmius- ja varautumistoimet)
- Tiedustelutoimet
- Yhteiskunnan perustoiminnot, siltä osin kuin niiden häirintä tai lamauttaminen saattaisi viime kädessä johtaa ihmisten hengen tai terveyden vakavaan vaarantumiseen
 - sähkö-, viestintä- ja liikenneverkot
 - elintarvike- ja lääkehuolto
 - kansallinen huoltovarmuus (huoltovarmuuspäätöksessä mainittu finanssietiedot)
 - ylinten valtioelinten kriittinen toiminta.

Kansallisen turvallisuuden osalta on kuitenkin otettava huomioon, että EU-oikeutta ei aina voida täysin syrjäyttää siihen vetoamalla. Joitain kansalliseen turvallisuuteen liittyviä aspekteja on harmonisoitu EU-oikeudessa. Lisäksi tilanne voi kuulua enimmäkseen johonkin muuhun kysymykseen (kuten tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen) kuin kansalliseen turvallisuuteen. (Ks. esim. C-265/95 Komissio vastaan Ranska (1997), kohta 33 sekä Grief, Nicholas (2007): EU Law and Security. *European Law Review* 32(5), s. 752–765). Näin ollen tilanteen, jossa kansalliseen turvallisuuden vedotaan, tulisi olla objektiivisesti merkityksellistä kansallisen turvallisuuden kannalta.

⁷ Kansallisen turvallisuuden -käsitteen määrittelyssä on hyödynnetty muun muassa Euroopan parlamentille tehtyä selvitystä (Euroopan parlamentti 2018: Public Security Exception in the Area of non-personal Data in the European Union, s. 2), valtioneuvoston päätöstä huoltovarmuuden tavoitteista (1048/2018) sekä Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa (2017). Käsitettä on kuvattu tarkemmin työryhmän taustamuistiossa (saatavissa Hankeikkuna-palvelussa).

Asetuksen soveltamisalan rajauksen muodostaa myös julkisen sektorin sisällä tapahtuva tietojen käsittely. Asetuksessa ei velvoiteta jäsenvaltioita ulkoistamaan sellaisten muihin kuin henkilötietoihin liittyvien palvelujen tarjoamista, jotka ne haluavat tarjota itse tai järjestää muuten kuin hankintasopimuksilla (johdanto-osan 14 perustelukappale). Tällaiseen tietojenkäsittelypalvelujen tarjoamiseen itse voi olla perusteltuja syitä, kuten sisäinen hankinta tai viranomaisten väliset keskinäiset järjestelyt. Komission ohjeen mukaan tyypillisiä esimerkkejä ovat muun muassa valtion pilvipalvelujen käyttö tai se, että hallitus käyttää keskitettyä tietotekniikkayksikköä tarjoamaan tietojenkäsittelypalveluja julkisille laitoksille ja elimille. (COM(2019)250, s. 16–17.)

Asetusta ei siis sen 2(3) artiklan mukaisesti sovelleta säädöksiin, jotka liittyvät jäsenvaltioiden sisäiseen organisaatioon ja jotka koskevat tietojenkäsittelyä, johon ei liity yksityisille osapuolille maksettavia sopimukseen perustuvia korvauksia koskevan toimivallan ja velvollisuuksien jakoa viranomaisten ja julkisoikeudellisten laitosten välillä. Asetus ei myöskään rajoita jäsenvaltioiden niiden säännösten soveltamista, joissa säädetään kyseisen toimivallan ja kyseisten velvollisuuksien täytäntöönpanosta. Johdanto-osan 14 perustelukappaleessa todetaankin, että tästä syystä mikään asetuksessa ei velvoita jäsenvaltioita tekemään sopimuksia sellaisten palvelujen tarjoamisesta tai ulkoistamaan sellaisten palvelujen tarjoamista, jotka ne haluavat tarjota itse tai järjestää muuten kuin hankintasopimuksilla.

Asetusta ei siis sovelleta, kun

1. säännös koskee jäsenvaltion sisäistä organisaatiota tai
2. säännös koskee tietojenkäsittelyä koskevan toimivallan ja velvollisuuksien jakoa viranomaisten ja julkisoikeudellisten laitosten välillä kun
3. tietojenkäsittelyyn ei liity yksityisille osapuolille maksettavia sopimukseen perustuvia korvauksia.

Soveltamisalarajauksen ratio on siinä, että jäsenvaltioiden sisäinen organisaatio ja organisoituminen kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan. Omaksuttu ratkaisu on myös yhdenmukainen Euroopan unionin hankintalainsäädännön perusratkaisujen kanssa, mikä tuodaan esille johdanto-osan 14 perustelukappaleessa.

Asetuksessa ei ole määritelty, mitä yksityisellä osapuolella tarkoitetaan. Termin sisältö täytyy lukea niin, että kyse on muista kuin asetuksessa tarkoitetuista viranomaisista ja julkisoikeudellisista laitoksista. Viranomaisen määritelmä voidaan perustaa asetuksessa olevaan toimivaltaisen viranomaisen määritelmään eli sillä tarkoitetaan jäsenvaltion viranomaista tai mitä tahansa muuta elintä, joka on kansallisen lainsäädännön

mukaisesti valtuutettu hoitamaan julkishallinnon tehtäviä tai käyttämään julkista valtaa. Julkisoikeudellisella laitoksella tarkoitetaan hankintadirektiivin 2(1)(4) artiklan mukaan laitoksia, joilla on kaikki seuraavat ominaisuudet: a) ne on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonnetta; b) ne ovat oikeushenkilöitä; ja c) niitä rahoittavat pääosin valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset; tai niiden johto on näiden viranomaisten tai laitosten valvonnan alainen; tai valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset nimittävät yli puolet niiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

Koska kyseessä on poikkeussäännös, sitä tullee tulkita suppeasti niin, että vain julkisen sektorin itse suorittama käsittely kuuluu poikkeuksen piiriin. Esimerkiksi ehdot, jotka koskevat julkisen sektorin käyttämää palveluntarjoajaa, kuuluisivat asetuksen soveltamisalaan (samoin kuin hankintadirektiivin).

TIETOJEN SIJAIINTIA KOSKEVA SÄÄNTELY EUROOPAN UNIONISSA KOMISSION SELVITYSTEN PERUSTEELLA

Komissio on vaikutusarvioinnissaan löytänyt 45 sijaintia koskevaa vaatimusta, joista sen alustavan arvion mukaan 14 voitaisiin perustella ja 31 ei. Komissio ei ole antanut yksilöityä luetteloa hyväksytyistä ja kielletyistä vaatimuksista. Perusteltavuuden arvioinnissa komissio on käyttänyt kahta kriteeriä: olisiko käytettävissä muita yhtä tehokkaita keinoja ja onko toimenpide liian laaja. (SWD(2017)304 final, part 2, s. 40 ja 70–78.)

Komission listaamat sijaintia koskevat vaatimukset sijaitsevat 16 eri jäsenvaltiossa. Eniten vaatimuksia on Saksassa, missä komissio on havainnut niitä 11. Muita maita, joissa sijaintia koskevia vaatimuksia on useita, ovat muun muassa Itävalta, Belgia, Ranska ja Luxemburg. Yleisimmin rajoitukset koskevat julkista tai valtionhallinnon tietoa taikka vero-, kirjanpito- tai yhtiötietoa. Valtaosa komission havaitsemista sijaintia koskevista vaatimuksista on lakitasoisia, mutta vaatimuksia sisältyy jonkin verran myös hallinnollisiin päätöksiin ja ohjeisiin. (SWD(2017)304 final, part 2, s. 70–78.)

Sijaintirajoitukset voidaan jakaa suoriin sijaintia koskeviin vaatimuksiin, jolloin laki tai muu säädös määrää tiedon säilytyspaikasta, sekä välillisiin vaatimuksiin, joiden taustalla on laki, jonka vaatimusten käytännössä tulkitaan rajoittavan datan liikkuvuutta (SMART 2015/0054, s. 7–8). Varsinaiset sijaintia koskevat vaatimukset muodostavat kuitenkin vain osan tiedon liikkuvuuden ongelmista. Merkittäviä esteitä tiedon liikkuvuudelle asettaa myös lainsäädännön epäselvyys. Sekä julkisten että yksityisten toimijoiden keskuudessa usein oletetaan, ettei tiedon säilyttäminen tai käsittely rajat ylittäen ole sallittua, vaikka sijaintirajoituksia ei todellisuudessa olisikaan.

Komission teettämässä selvityksessä suoriin sijaintirajoituksiin on sisällytetty säilytykselle asetetut maantieteelliset sijaintia koskevat vaatimukset sekä erityiset kansalliset tekniset vaatimukset. Epäsuoriksi sijaintia koskeviksi vaatimuksiksi puolestaan voidaan katsoa laaja valikoima erilaisia tiedon liikkuvuutta rajoittavia toimia. Näitä ovat esimerkiksi tiedon muualla

säilyttämistä varten vaaditut ennakkolliset lupamenettelyt, vaatimukset tiedon saatavuudesta viranomaisille, vaatimukset tietyn infrastruktuurin käytöstä taikka kolmansien osapuolten pääsyn kieltäminen. (SMART 2015/0054, s. 61.)

Vaikka sijaintia koskevien vaatimusten taustalla olisi hyväksyttävä tavoite, niiden asettamat rajoitukset voivat tosiasiallisesti olla liian pitkälle meneviä. Tyypillisesti sijaintia koskevien vaatimusten taustalla on pyrkimyksiä varmistaa tiedon saavutettavuus viranomaisille tai kansallisten vaatimusten täyttämisen sekä yhteentoimivuuden, saatavuuden ja turvallisuuden varmistaminen. Yleensä nämä tavoitteet voisi täyttää myös yhteistyöllä muiden maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. (SMART 2015/0054, s. 61–62.) Esimerkiksi teknisten vaatimusten liikkuvuutta rajoittavat vaikutukset voitaisiin poistaa yhdenmukaistamalla teknisiä vaatimuksia jäsenvaltioiden välillä (SMART 2015/0054, s. 114). Sijaintia koskevat vaatimukset, joiden taustalla on saatavuuden varmistaminen kansalliselle valvontaviranomaiselle, voidaan puolestaan korvata tiedolle asetettavalla saavutettavuusvaatimuksella. Sijaintia koskevan vaatimuksen korvaamiseksi soveltuvat säännökset edellyttävät aina rajoituksen taustalla olevien tavoitteiden tarkastelua. (SMART 2015/0054, s. 103.)

Joissain jäsenvaltioissa on nähty myös esimerkkejä kansallisten sijaintia koskevien vaatimusten purkamisesta jo ennen datan vapaan liikkuvuuden asetuksen hyväksymistä. Ranskan terveyslainsäädännössä edellytettiin aiemmin, että isännöintipalvelujen (hosting service) tarjoajat käyvät läpi tiukan akkreditointiprosessin ja saavat hyväksynnän terveysministeriön alaiselta virastolta ennen kuin voivat harjoittaa isännöintipalveluita potilasdatan osalta. Vuodesta 2019 alkaen tämä ennakkollinen akkreditointiprosessi on korvattu sertifiointivaatimuksella. Tanskassa puolestaan korvattiin tilintarkastus- ja yritystietojen paikallinen säilytysvaatimus vaatimuksella tietojen saavutettavuudesta. (SWD(2017)304 final, part 2, s. 40).

Sijaintia koskeva vaatimus

Jos arvioitava tilanne täyttää edellä mainitut kriteerit, asetusta sovelletaan ja sijaintia koskevat vaatimukset ovat kiellettyjä. Sijaintia koskevilla vaatimuksilla on jaksossa 2.3 kuvatus mukaisesti laaja määritelmä. Määritelmän osalta on otettava huomioon, että sijaintia koskevat vaatimukset eivät koske pelkkiä nimenomaisia sijaintirajoituksia, vaan myös muita vapaata liikkuvuutta estäviä vaatimuksia. Perinteisesti EU:n vapaan liikkuvuuden periaatteisiin vaikuttavissa toiminnaissa merkittävää ei olekaan ollut toiminnan nimitys, vaan sen tosiasiallinen luonne ja vaikutus. Kielto ei koske myöskään pelkästään laissa asetettuja rajoituksia, vaan myös asetuksia, hallinnollisia määräyksiä sekä yleisiä ja johdonmukaisia hallinnollisia käytäntöjä.

Vaikka sijaintia koskevan vaatimuksen -käsitteen sisältö on laaja, täytyy sen tulkinnaassa ottaa huomioon asetuksen tavoite. Asetuksen tavoitteena on poistaa sijaintia koskevat vaatimukset eikä esimerkiksi harmonisoida tietojärjestelmien toiminnallisia

vaatimuksia. Esimerkiksi asetuksen johdanto-osan 24 perustelukappaleessa todetaan, että toimivaltaiset viranomaiset voisivat asettaa toiminnallisia vaatimuksia tietoihin pääsyn tukemiseksi, ja ne voisivat esimerkiksi vaatia, että järjestelmäkuvaukset on säilytettävä asianomaisessa jäsenvaltiossa (ks. myös SWD(2017)304 final, part 1, s. 10, sekä part 2, s. 23). Näin ollen tietojenkäsittelylle saa edelleen asettaa toiminnallisia vaatimuksia esimerkiksi tiedonsiirron viiveen suhteen. Vaatimusten on kuitenkin oltava objektiivisesti perusteltuja eli ne eivät saa olla peiteltyjä sijaintia koskevia vaatimuksia.

Asetus koskee lisäksi jäsenvaltioiden asettamia sijaintia koskevia vaatimuksia. Yritykset saavat niin itse halutessaan tarjota mahdollisuutta valita tietojen sijaintipaikka. Samoin yksityiset toimijat voivat edelleen keskinäisissä sopimuksissa vaatia tietoa säilytettävän tietyssä paikassa.

Yleisen turvallisuuden poikkeus

Sijaintia koskevia vaatimuksia voi asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa asettaa, jos ne voidaan perustella yleisellä turvallisuudella. Tästä säädetään asetuksen 4 artiklassa.

Yleistä turvallisuutta ei ole määritelty asetuksessa. Käsitteellisesti se perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 52 artiklaan, jossa määritellään vapaan sijoittautumisoikeuden ja palveluiden vapaan liikkuvuuden rajoitusten oikeuttamisperusteet. Ne ovat yleinen järjestys, yleinen turvallisuus sekä kansanterveys. Lisäksi unionin tuomioistuin sallii poikkeuksia pakottavien vaatimusten nojalla. Pakottavia vaatimuksia ei ole lueteltu perussopimuksessa, vaan ne tulevat unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.

Poikkeuksista asetukseen on ainoastaan otettu yleinen turvallisuus. Poikkeusmahdollisuudet ovat siis jäsenvaltioille rajatummat tämän asetuksen osalta kuin ne olisivat suoraan perussopimuksen nojalla. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tällainen poikkeamisperusteiden rajaaminen on sallittua sekundaarioikeudessa (asia C-593/13 Rina Services (2015), kohta 40; asia C-179/14 komissio v. Unkari (2016), kohta 47).

Yleisen turvallisuuden sisältö arvioidaan tapauskohtaisesti, kun oikeuttamisperustetta halutaan käyttää – oli kyseessä lainsäädäntö tai muu toimenpide. Riitatilanteissa asian ratkaisee viime kädessä Euroopan unionin tuomioistuin. Vaikka kyseessä on sisämarkkinavapauksiin liittyvä olennainen kysymys, tuomioistuinkäytäntöä yleisen turvallisuuden sisällöstä on rajoitetusti.

Yleisen turvallisuuden osalta tuomioistuin on katsonut, että siihen kuuluvat sekä jäsenvaltion sisäinen turvallisuus että sen ulkoinen turvallisuus (asia C-145/09 Tsakouridis (2010), kohta 43 siihen sisältyvine oikeustapausviitteineen). Tuomioistuin on myös katsonut, että valtion elinten tai sen julkisten peruspalvelujen toimintaan tai väestön eloonjäämiseen kohdistuva uhka, ulkosuhteiden tai kansojen rauhanomaisen rinnakkaiselon vakavan häiriintymisen vaara tai sotilaallisiin etuihin kohdistuva uhka voivat vaikuttaa yleiseen turvallisuuteen (asia C-145/09 Tsakouridis (2010), kohta 44 siihen sisältyvine oikeustapausviitteineen).

Lisäksi unionin tuomioistuin on ollut johdonmukainen sen suhteen, että puhtaasti taloudelliset seikat eivät voi oikeuttaa poikkeuksia perussopimusten turvaamista vapauksista (asia C-109/04 Kranemann (2005), kohta 34 siihen sisältyvine oikeustapausviitteineen). Poikkeusperusteisiin vetoaminen ei myöskään saa tarkoittaa mieltävaltaista syrjintää eri jäsenvaltioiden kansalaisten välillä (asiat 115–116/81 Adoui (1982), kohta 7).

Yleistä turvallisuutta arvioitaessa on myös otettava huomioon muun EU-sääntelyn olemassaolo. Unionin tuomioistuin on katsonut, että perussopimuksen poikkeuksiin ei voida enää perustellusti vedota, jos määrätyn kohteen suojelemiseksi tarvittavien toimenpiteiden yhdenmukaistamisesta on annettu direktiivejä; tällöin asianmukaiset valvonta- ja suojelutoimenpiteet on toteutettava lainsäädännön lähentämiseksi annettua kyseistä direktiiviä noudattaen (asia C-421/98 komissio v. Espanja (2000), kohta 42).

Yleisesti on otettava huomioon, että yleiseen turvallisuuteen vedottaessa on pystyttävä näyttämään täsmällisiä seikkoja, joiden rikkomisista aiheutuisi yhteiskunnan perustavanlaatuaista etua uhkaavaa todellista ja riittävän vakavaa vaaraa. Tämän lisäksi oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltion on esitettävä toteuttamansa rajoittavan toimenpiteen sopivuutta ja oikeasuhteisuutta koskeva analyysi sekä täsmällisiä tietoja, joilla sen väitteitä voidaan tukea. (Analogisesti yleistä järjestystä koskeva asia C-161/07 Komissio v. Liettua (2008), kohdat 36–41; ks. myös asia 30/77 Bouchereau (1977), kohta 35.)

Lisäksi yleisen turvallisuuden poikkeusperusteen osalta on otettava huomioon, että kyseessä on poikkeus, joten sitä tulkitaan suppeasti (asia 352/85 Bond (1988), kohta 36).

Yhteenvetona yleisen turvallisuuden poikkeuksen alasta voidaan todeta:

1. yleisen turvallisuuden alaan kuuluu sekä sisäinen että ulkoinen turvallisuus
2. seikka, johon vedotaan, ei saa olla puhtaasti taloudellinen, mielivaltaisesti syrjivä eikä täysin harmonisoitu EU-oikeudessa
3. on pystyttävä näyttämään täsmällisesti uhkan olemassaolo, ja tämän uhkan on oltava riittävän vakava
4. toimenpiteen on oltava suhteellisuusperiaatteen mukainen (tehokas, oikeasuhtainen ja välttämätön eli jäsenvaltiolla ei ole vähemmän rajoittavia keinoja käytettävissä)
5. jäsenvaltion on esitettävä toteuttamansa rajoittavan toimenpiteen sopivuutta ja oikeasuhteisuutta koskeva analyysi sekä täsmällisiä tietoja, joilla sen väitteitä voidaan tukea.

Komissio ei ole julkaissut kriteereitä, joiden perusteella se arvioi sijaintia koskevan vaatimuksen perusteltavuutta. Yhteensä komissio on vaikutusarvioinnissa löytänyt 45 sijaintirajoitetta, joista sen alustavan arvion mukaan 14 voitaisiin perustella ja 31 ei. Yksilöityä luetteloa se ei kuitenkaan antanut hyväksytyistä tai kielletyistä sijaintivaatimuksista. Komissio käytti perusteltavuuden arvioinnissa kahta kriteeriä: olisiko muita yhtä tehokkaita keinoja käytettävissä ja onko toimenpide liian laaja. Komissio on tuonut esimerkkinä esille, että koko valtion arkistoa koskeva sijaintia koskeva vaatimus on luultavasti liian laaja. Sitä vastoin viranomaisten luottamuksellista tietoa koskevat sijaintivaatimukset voisivat olla suhteellisuusperiaatteen mukaisia. (SWD(2017)304 final, part 2, s. 40.)

Sallittujen vaatimusten osalta tulkinta-apua voi hakea asetuksen johdanto-osasta. Sen 24 perustelukappaleen mukaan toimivaltaiset viranomaiset voisivat asettaa toiminnallisia vaatimuksia tietoihin pääsyn tukemiseksi, ja ne voisivat esimerkiksi vaatia, että järjestelmäkuvaukset on säilytettävä asianomaisessa jäsenvaltiossa. Myös tietoturva-vaatimukset voivat olla perusteltuja. Asetuksen johdanto-osan 34 ja 35 perustelukappaleiden mukaan kaikkia tietojenkäsittelyyn liittyviä turvallisuusvaatimuksia, joita sovelletaan perustellusti ja oikeasuhteisesti unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön pohjalta unionin oikeuden mukaisesti sen luonnollisen henkilön asuinjäsenvaltiossa tai oikeushenkilön sijoittautumisjäsenvaltiossa, jonka tiedoista on kyse, olisi edelleen sovellettava kyseisten tietojen käsittelyyn toisessa jäsenvaltiossa. Kansallisella tasolla vahvistettujen turvallisuusvaatimusten olisi oltava välttämättömiä ja oikeasuhteisia tietojenkäsittelyn turvallisuuteen kohdistuviin riskeihin nähden sen kansallisen lainsäädännön soveltamisalalla, jossa nämä vaatimukset on vahvistettu. Toisaalta on otettava huomioon, että tietoturvallisuutta pyritään parantamaan koko EU-alueella Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/1148 toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa.

2.4 Ilmoitusvelvoite: perusteltujen vaatimusten ilmoittaminen

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle sekä olemassa olevat että uudet sijaintia koskevat vaatimukset. Näiden osalta ilmoitusmenettelyt kuitenkin hieman eroavat.

Uusista sijaintia koskevista vaatimuksista säädetään asetuksen 4(2) artiklassa. Jäsenvaltioiden on tiedotettava komissiolle välittömästi kaikista säädösehdotuksista, joilla otetaan käyttöön uusi tietojen sijaintia koskeva vaatimus tai tehdään muutoksia voimassa olevaan tietojen sijaintia koskevaan vaatimukseen.

Ilmoittamisessa noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin (EU) 2015/1535 5, 6 ja 7 artiklojen vaatimuksia. Direktiivissä säädetään teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä. Käytännössä velvoite tarkoittaa sitä, että kansalliseen valmisteluun on varattava lisää aikaa. Direktiivin 6 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on lykättävä teknistä määräystä koskevan ehdotuksen hyväksymistä kolmella kuukaudella ilmoituspäivästä. Näin ollen asetuksen 4(2) artiklan välittömän ilmoittamisen vaatimus tarkoittaa vähintään tämän kolmen kuukauden varoajan varaamista.

Ilmoittamisen osalta tulee ottaa huomioon, että ilmoitusvelvoite on suppeampi kuin kuomoamisvelvoite. Jäsenvaltioilla on velvollisuus ilmoittaa uudet säädösperusteiset tietojen sijaintia koskevat säädösehdotukset, muttei uusia yleisiä ja johdonmukaisia hallinnollisia käytäntöjä.

Uusien sijaintivaatimusten ilmoitukset tehdään komission vakiomuotoisella lomakkeella, ja ilmoitus lähetetään työ- ja elinkeinoministeriön kautta. Lomake ja yhteystiedot löytyvät työ- ja elinkeinoministeriön sivuilta: <https://tem.fi/viranomaisten-ilmoitusvelvoitteet1> (kohta EU:n ilmoitusmenettely) tai vaihtoehtoisesti lomaketta voi pyytää sähköpostitse osoitteesta [maaraykset.tekniset\[a\]tem.fi](mailto:maaraykset.tekniset[a]tem.fi). Vastuuministeriöt toimittavat ilmoituslomakkeen sekä lainsäädäntöluonnoksen työ- ja elinkeinoministeriölle edellä mainittuun sähköpostiosoitteeseen. Työ- ja elinkeinoministeriö toimittaa ilmoituksen eteenpäin komissiolle ja muille jäsenvaltioille teknisten määräysten TRIS-tietokannan kautta. Tietojenvaihdon tarkoituksena on varmistaa lainsäädännön avoimuus sekä varmistaa etukäteen, että ei synny tarpeettomia esteitä tavaroiden tai palveluiden tai datan vapaalle liikkumiselle.

Olemassa olevien sijaintia koskevien vaatimusten osalta ilmoittamisvelvoite sisältyy kumoamisvelvollisuuteen. Jo olemassa olevista sijaintia koskevista vaatimuksista säädetään asetuksen 4(3) artiklassa. Jos jäsenvaltio katsoo, että tietojen sijaintia koskevan vaatimuksen sisältävä voimassa oleva toimenpide on asetuksen mukainen ja voi näin ollen pysyä voimassa, sen on viimeistään 24 kuukauden kuluessa asetuksen soveltamisen alkamispäivästä tiedotettava kyseisestä toimenpiteestä komissiolle ja esitettävä perustelut sen voimassa pitämiseksi. Komissio tutkii kuuden kuukauden kuluessa tällaisen tiedonannon vastaanottamisesta, onko toimenpide asetuksen mukainen, ja tekee tarvittaessa asianomaiselle jäsenvaltiolle huomautuksia, joihin sisältyy tarvittaessa suositus muuttaa toimenpidettä tai kumota se. Asetus ei rajoita Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan soveltamista eli komission oikeutta käynnistää rikkomusmenettely jäsenvaltiota vastaan.

Asetustekstissä vanhojen sijaintia koskevien vaatimusten ilmoittaminen ei ole rajattu säädösperusteisiin vaatimuksiin. Artiklassa puhutaan sitä vastoin vain sijaintia koskevista vaatimuksista. Tämä kattaa määritelmän mukaan myös yleiset ja johdonmukaiset hallinnolliset käytännöt. Näin ollen olemassa olevien vaatimusten ilmoittaminen olisi tiukempaa kuin uusien. Toisaalta johdanto-osan 22 perustelukappaleen mukaan asetuksessa säädettyä velvoitetta tiedottaa voimassa olevista tietojen sijaintia koskevista vaatimuksista ja säädösehdotuksista komissiolle olisi sovellettava säädösperusteisiin tietojen sijaintia koskeviin vaatimuksiin ja yleisluonteisiin säädösehdotuksiin, muttei yksittäisille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille osoitettuihin päätöksiin.

Olemassa olevia sijaintivaatimuksia ei ilmoiteta läpinäkyvyysdirektiviin mukaisin menettelyin. Ne ilmoitetaan komission antaman ohjeen mukaan suoraan komission asiasta vastaavalle yksikölle⁸. Ilmoituksen lähettämisestä komissiolle on ohjeistusta ulkoministeriön ohjeessa. Ohjeen mukaan ilmoitukset laaditaan asiasta vastaavassa toimivaltaisessa ministeriössä. Toimivaltainen ministeriö toimittaa ilmoitukset suoraan Suomen pysyvään edustustoon (EUE), jossa ne jaetaan kussakin tapauksessa asiasta vastaavalle virkamiehelle. EUE:sta ilmoitukset toimitetaan lähetteellä varustettuna komissiolle. (Ulkoministeriön ohje 19.2.2014: unionilainsäädännön täytäntöönpanoa koskevista toimista ilmoittaminen (lainsäädäntönotifikaatio).)

⁸ Komission ohjeen mukaan: "The national competent authority in charge of the legislation/national provision containing the remaining DLR communicates to the Commission mail address EU-FREE-FLOW-OF-DATA@ec.europa.eu the remaining measure containing the DLR including a justification for maintaining it."

Kukin ministeriö vastaa siitä, että sen hallinnoalalla olevat sijaintia koskevat vaatimukset ilmoitetaan komissiolle. Ministeriöt vastaavat myös siitä, että sijaintia koskevista vaatimuksista toimitetaan tieto myös Liikenne- ja viestintävirastolle, joka ylläpitää ase-
tuksen vaatimaa kansallista listausta sijaintia koskevista vaatimuksista. Listausta varten virastolle on komission ohjeen mukaan toimitettava:

1. sen instrumentin (esimerkiksi lain) nimi, jossa sijaintia koskeva vaatimus asetetaan
2. lyhyt kuvaus sijaintia koskevasta vaatimuksesta
3. tieto siitä, koskeeko sijaintivaatimus henkilötietoa, muuta kuin henkilötietoa tai molempia sisältävää aineistoa
4. sijaintia koskevan vaatimuksen maantieteellinen soveltamisala (kansallinen, alueellinen, paikallinen, muu)
5. alue, johon sijaintia koskeva vaatimus kohdistuu (esimerkiksi julkinen rekisteri, terveys, verotus ja kirjanpito, uhkapelit, rahoitus)
6. tahot, joita sijaintia koskeva vaatimus koskee (koskeeko yleisesti vai tiettyä toimialaa)
7. sijaintia koskevan vaatimuksen tavoitteet (esimerkiksi yleinen terveys, yleinen turvallisuus)
8. päivämäärä, jolloin sijaintia koskeva vaatimus tulee voimaan
9. linkit mahdolliseen oikeuskäytäntöön.

Liikenne- ja viestintäministeriö toimittaa nämä tiedot sekä sen sivun osoitteen, jotta rajoituksesta kerrotaan, digitaalisen palveluväylän kansalliselle koordinaattorille. Koordinaattori ilmoittaa nämä tiedot komissiolle digitaalisen palveluväylän wiki-työkalulla.

TIETOJEN UDELLEENSIJOITTAMISTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Yhtenä asetuksen periaatteista on, että muiden kuin henkilötietojen vapaa liikkuvuus ei saa tarkoittaa sitä, että toimivaltaisten viranomaisten oikeus pyytää tai saada käyttöönsä unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti tietoja virallisten tehtäviensä hoitamiseksi, ei saa heikentyä. Asetuksen 5(1) artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten tiedonsaantia ei voida evätä sillä perusteella, että tietoja käsitellään toisessa jäsenvaltiossa.

Asetuksen 4(4) artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat määrätä unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia tietojen antamista koskevan veloitteen noudattamatta jättämisestä. Jos käyttäjä käyttää oikeuksia väärin, jäsenvaltio voi kohdistaa kyseiseen käyttäjään ehdottoman oikeasuhteisia väliaikaisia toimenpiteitä, jos tämä on perusteltua tietojen saannin kiireellisyyden vuoksi ja ottaen huomioon osapuolten edut. Jos väliaikainen toimenpide edellyttää tietojen uudelleensijoittamista yli 180 päivän ajaksi uudelleensijoittamisen alkamisesta, tästä on tiedotettava komissiolle kyseisen 180 päivän ajanjakson aikana⁹. Komissio tutkii toimenpidettä ja sen yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa mahdollisimman nopeasti ja toteuttaa tarvittaessa tarvittavat toimenpiteet. Komissio vaihtaa 7 artiklassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden keskitettyjen yhteyspisteiden kanssa tietoja tältä osin saaduista kokemuksista.

⁹ Komission ohjeen mukaan: ” The national competent authority imposing the interim measure communicates it to the Commission mail address EU-FREE-FLOW-OF-DATA@ec.europa.eu. The information should include the description of the DLR and reason for its requirement, the duration of the interim measure and the user to which it applies.”

3 Muun kuin henkilötiedon sijaintia koskevat vaatimukset Suomessa

Työryhmä on kartoittanut Suomessa olevia muun kuin henkilötiedon sijaintia koskevia vaatimuksia. Selvitys kattaa työryhmän työhön osallistuneiden ministeriöiden hallinnonalat. Työryhmän jäsenet ovat kartoittaneet olemassa olevia vaatimuksia omalla hallinnonalallaan, minkä lisäksi työryhmä kuuli keskeisiä sidosryhmiä.

Johtopäätöksenä on, että kartoitukseen osallistuneiden ministeriöiden hallinnonaloilla ei ole systemaattista sääntelyä muun kuin henkilötiedon sijaintia koskevista vaatimuksista. Kartoituksessa löytyi vain joitakin yksittäisiä vaatimuksia.

Jäljempänä esitetään vain asetuksen soveltamisalaan kuuluvat sijaintia koskevat vaatimukset. Tämän takia esitys ei kata esimerkiksi niitä vaatimuksia, joiden on työryhmän selvitystyössä katsottu kuuluvan esimerkiksi kansallisen turvallisuuden alaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalta ei löytynyt asetuksessa tarkoitettuja sijaintia koskevia vaatimuksia.

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalta ei löytynyt asetuksessa tarkoitettuja sijaintia koskevia vaatimuksia.

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön hallinnonalalta ei löytynyt asetuksessa tarkoitettuja sijaintia koskevia vaatimuksia.

Puolustusministeriö

Puolustusministeriön hallinnonalalta ei löytynyt asetuksessa tarkoitettuja sijaintia koskevia vaatimuksia.

Sisäministeriö

Sisäministeriön hallinnonalalla löytyi kolme sijaintia koskevaa vaatimusta. Ne kaikki liittyvät henkilö- ja matkustamisasiakirjoihin, ja niitä koskeva sääntely on samankaltaista. Ne kuuluvat osittain asetuksen soveltamisalaan. Tämän sääntelyn tarpeellisuutta ja EU-oikeudellista perusteltavuutta on jo arvioitu perustuslaki- ja hallintovaliokunnassa. Asetus ei muuta tämän arvioinnin asianmukaisuutta.

Instrumentti	Sisältö	Rajoitus ja perusteltavuus	Toimenpide
Passilaki (671/2006)	Passilain 35 §:n mukaan palveluntuottajan tulee suorittaa passin yksilöinti ja passin toimittamista edeltävä laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastaminen Suomessa.	<p>Kuuluminen soveltamisalaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - sähköinen tieto ✓ - fyysiset asiakirjat X - muu kuin henkilötieto ✓ - henkilötieto X - ei pelkkä viranomaisen sisäinen käsittely ✓ <p>Kyseessä on sijaintia koskeva vaatimus ✓</p> <p>Perusteltavissa yleisellä turvallisuudella ✓</p> <p>Passilain muutosta koskevan eduskuntakäsittelyn yhteydessä on arvioitu passien yksilöinnin rajoittaminen Suomeen (laki passilain muuttamisesta 303/2013, HE 188/2012 vp). Perustusvaliokunta on lausunnossaan (PeVL 6/2013 vp) katsonut, että passien kilpailutuksessa ja solmituissa sopimuksissa edellytetty passin ja sirun yksilöinti eli henkilötietojen ja muiden tietojen, valokuvan ja sormenjälkien lisääminen passikirjaan Suomessa, on perusteltua sekä tietojen luonteen vuoksi että sen vuoksi, että tällöin yksityiseen palveluntuottajaan kohdistuvat hallinnon yleislaeista ja rikosoikeudellista virkavastuuta koskevista säännöksistä johtuvat velvoitteet tulevat sovellettaviksi palveluntuottajaan tämän hoitaessa julkista hallintotehtävää.</p> <p>Hallintovaliokunta on perustuslakivaliokunnan lausunnon pohjalta laatimassaan mietinnössään (HaVM 4/2013 vp) arvioinut sitä, olisiko säännösperusteisesti ja Euroopan unionin lainsäädännön mahdollistamassa laajuudessa tarpeen vielä varmistua siitä, että passin ja sen sirun yksilöinti ja siihen liittyvä passin laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastaminen voivat tapahtua vain Suomessa.</p> <p>Hallintovaliokunta on katsonut, että EU-oikeuden mukaiset edellytykset vedota yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen täyttyvät.</p>	Koska sijaintia koskeva vaatimus on yleisen turvallisuuden kannalta perusteltu, se pysytetään ja ilmoitetaan komissiolle.

Instrumentti	Sisältö	Rajoitus ja perusteltavuus	Toimenpide
		Hallintovaliokunta on katsonut passilain muuttamista koskevassa mietinnössään, että passilain 29 §:n mukainen passirekisteri on huomattavan laaja, sisäisen turvallisuuden kannalta merkittävä tietokanta, joka sisältää Suomen kansalaisten henkilöllisyyttä koskevia tietoja valokuvineen ja sormenjälkitietoineen ja johon voidaan katsoa kohdistuvan erityisen korkeita tietoturva-vaatimuksia. Tietojen luonne on myös yksittäisessä tapauksessa hyvin merkityksellinen ja siten erityisen suojan tarpeessa. Nämä ovat valiokunnan mielestä sellaisia turvallisuuteen liittyviä syitä, että järjestelyissä tarvitaan normaalia korkeampaa luotettavuutta. Tämän vuoksi valiokunnan mielestä esimerkiksi yrityksestä ennen palveluntuottamista koskevan sopimuksen solmimista tehty luotettavuusarviointi ja säädetty velvollisuus huolehtia asianmukaisesti asiakirjaturvallisuudesta ja tietosuojasta eivät yksin riitä, vaan on tärkeää, että passin ja sen sirun yksilöinti ja siihen liittyvä passin laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastaminen tapahtuu Suomessa ja että yksilöintitietoja ei siirretä Suomen rajojen ulkopuolelle.	
Henkilökortti-laki (663/2006)	Henkilökorttilain 22 §:n mukaan palveluntuottajan tulee suorittaa passin yksilöinti ja passin toimittamista edeltävä laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastaminen Suomessa.	Kuuluminen soveltamisalaan - sähköinen tieto ✓ - fyysiset asiakirjat X - muu kuin henkilötieto ✓ - henkilötieto X - ei pelkkä viranomaisen sisäinen käsittely ✓ Kyseessä on sijantia koskeva vaatimus ✓ Perusteltavissa yleisellä turvallisuudella ✓ Henkilökortit ovat passin tapaan henkilöllisyyttä osoittavia asiakirjoja ja Suomen kansalaiselle myönnettävä henkilökortti on myös matkustusasiakirja EU-maissa. Henkilökortti sisältää sirulle tallennetun kansalaisvarmenteen, jonka avulla tunnistaudutaan sähköisiin palveluihin sekä tehdään sähköinen allekirjoitus. Sekä asiakirjojen suunnittelussa että niitä koskevien myöntö-, valmistus- ja toimitusprosessien suunnittelussa pyritään siihen, että kaikkien mainittujen asiakirjojen turvataso vastaa toisiaan.	Koska sijantia koskeva vaatimus on yleisen turvallisuuden kannalta perusteltu, se pysytetään ja ilmoitetaan komissiolle.

Instrumentti	Sisältö	Rajoitus ja perusteltavuus	Toimenpide
Ulkomaalaislain (301/2004) nojalla käsiteltävät luvat	Ulkomaalaislupia koskeva yksilöinti ja oikeasisältöisyyden tarkistaminen tapahtuu Suomessa, eikä niitä siirretä Suomen rajojen ulkopuolelle.	<p>Kuuluminen soveltamisalaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - sähköinen tieto ✓ - fyysiset asiakirjat X - muu kuin henkilötieto ✓ - henkilötieto X - ei pelkkä viranomaisen sisäinen käsittely ✓ <p>Kyseessä on sijantia koskeva vaatimus ✓</p> <p>Perusteltavissa yleisellä turvallisuudella ✓</p> <p>Ulkomaalaiselle myönnettävät muukalaispassi ja pakolaisen matkustusasiakirja ovat matkustusasiakirjoja ja niitä voi rajoitetusti käyttää myös tunnistamisasiakirjoina. Oleskelulupakortti ja oleskelukortti osoittavat haltijansa oleskeluoikeuden Suomessa. Kaikki edellä mainitut asiakirjat henkilökortteja lukuun ottamatta sisältävät teknisen osan (siru), jolle on tallennettu asiakirjan haltijan sormenjälkitiedot. Sormenjälkitiedot on tallennettu näissä tapauksissa myös rekisteriin.</p> <p>Voidaankin katsoa, että myös henkilökorttirekisteri, muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisteri sekä hakemusasioiden osarekisteri ovat passirekisterin tapaan sisäisen turvallisuuden kannalta merkittäviä tietokantoja, jotka sisältävät sekä Suomen kansalaisten, että Suomessa pysyvästi oleskelevien ulkomaalaisten henkilöllisyyttä koskevia tietoja valokuvineen ja sormenjälkitietoineen ja johon voidaan katsoa kohdistuvan erityisen korkeita tietoturva vaatimuksia. Tietojen luonne on myös yksittäisessä tapauksessa hyvin merkityksellinen ja siten erityisen suojan tarpeessa.</p>	Koska sijantia koskeva vaatimus on yleisen turvallisuuden kannalta perusteltu, se pysytetään ja ilmoitetaan komissiolle.

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta ei löytynyt asetuksessa tarkoitettuja sijaintia koskevia vaatimuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta ei löytynyt asetuksessa tarkoitettuja sijaintia koskevia vaatimuksia.

Liitteet

Asetusteksti

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/1807,

**annettu 14 päivänä marraskuuta 2018,
muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä
Euroopan unionissa**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan, ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen, sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille, ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾, ovat kuulleet alueiden komiteaa, noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä ⁽²⁾, sekä katsovat seuraavaa:

(1) Talouden digitalisoituminen kiihtyy. Tieto- ja viestintätekniikka ei ole enää erillinen toimiala vaan kaikkien nykyaikaisten innovatiivisten talousjärjestelmien ja yhteiskuntien perusta. Kyseisten järjestelmien keskiössä on sähköinen tieto, joka analysoituna tai palveluihin ja tuotteisiin yhdistettynä voi olla erittäin arvokasta. Samaan aikaan datatalouden ja uusien teknologioiden, esimerkiksi tekoälyn, esineiden internetin tuotteiden ja palvelujen, autonomisten järjestelmien ja 5G:n, nopea kehitys nostaa esiin uusia oikeudellisia kysymyksiä, jotka liittyvät tietojen saatavuuteen ja niiden uudelleenkäyttöön, vastuuseen, etiikkaan ja yhteisvastuuseen. Vastuukysymysten osalta olisi harkittava toimia erityisesti panemalla täytäntöön itsesääntelyyn perustuvia käytäntöjä ja muita parhaita käytäntöjä, ja tässä olisi otettava huomioon tietojenkäsittelyn koko arvoketjussa ilman ihmisen toimintaa tehtävät suositukset, päätökset ja toimet. Tällaisiin toimiin voisi kuulua myös sopivat mekanismit, jotka koskevat vastuun määrittämistä, vastuun siirtämistä yhteistyötä tekevien yksiköiden välillä, vakuutusta ja tarkastusta.

(2) Tiedon arvoketjut perustuvat erilaisiin datatoimintoihin: tietojen luominen ja kerääminen, tietojen yhdistäminen ja järjestely, tietojen käsittely, tietojen analysointi, markkinointi ja jakelu, tietojen käyttö ja uudelleenkäyttö. Tietojen käsittelyn tehokkuus ja toimivuus on keskeinen osatekijä kaikissa tiedon arvoketjuissa. Tietojen käsittelyn tehokkuutta ja toimivuutta sekä datatalouden kehittämistä unionissa haittaavat kuitenkin erityisesti kahdenlaiset tietojen liikkuvuuden ja sisämarkkinoiden esteet: jäsenvaltion viranomaisten asettamat tietojen sijaintia koskevat vaatimukset ja yksityisen sektorin käytänteet, joissa on kyse riippuvuussuhteen syntymisestä tarjoajaan.

(3) Tietojenkäsittelypalveluihin sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaista sijoittautumisvapautta ja palvelujen tarjoamisen vapautta. Kyseisten palvelujen tarjoamista kuitenkin haittaavat tai toisinaan sen estävät kansalliset, alueelliset tai paikalliset vaatimukset, joiden mukaan tiedot on säilytettävä tietyllä alueella.

(4) Tällaiset tietojenkäsittelypalvelujen vapaan liikkuvuuden ja palveluntarjoajien sijoittautumisoikeuden esteet johtuvat jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen vaatimuksista, joiden mukaan tietoja on säilytettävä tietyllä maantieteellisellä alueella tietojen käsitteilyä varten. Muilla säännöillä tai hallinnollisilla käytännöillä on vastaava vaikutus, kun niissä asetetaan erityisvaatimuksia, jotka vaikeuttavat tietojenkäsittelyä tietyn maantieteellisen alueen ulkopuolella unionissa, kuten vaatimuksia käyttää teknisiä välineitä, jotka ovat sertifioituja tai hyväksytyjä tietyssä jäsenvaltiossa. Oikeudellinen epävarmuus tietojen sijaintia koskevien laillisten ja laittomien vaatimusten laajuudesta rajoittaa vielä lisää markkinatoimijoiden ja julkisen sektorin valinnanvaraa tietojenkäsittelyn sijaintipaikan suhteen. Tällä asetuksella ei rajoiteta millään tavalla yritysten vapautta tehdä sopimuksia siitä, missä tietoja säilytetään. Tällä asetuksella on tarkoitus ainoastaan suojata kyseistä vapautta varmistamalla, että säilytyspaikaksi voidaan sopia mikä tahansa paikka unionissa.

(5) Tietojen liikkuvuutta unionissa estävät samaan aikaan myös yksityiset rajoitukset: oikeudelliset, sopimukselliset ja tekniset epävarmuustekijät ovat haittana tai esteenä silloin, kun tietojenkäsittelypalvelujen käyttäjät siirtävät tietojaan palveluntarjoajalta toiselle tai takaisin omaan tietotekniseen järjestelmäänsä, etenkin kun niiden sopimus palveluntarjoajan kanssa päättyy.

(6) Kyseiset esteet yhdessä ovat johtaneet pilvipalvelujen tarjoajien välisen kilpailun puutteeseen unionissa, ongelmiin, jotka liittyvät riippuvuussuhteen syntymiseen tarjoajaan, ja tietojen huomattavan vähäiseen liikkuvuuteen. Lisäksi tietojen sijaintia koskevat menettelytavat ovat heikentäneet tutkimus- ja kehittämisyritysten mahdollisuuksia edistää yritysten, yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten välistä yhteistyötä innovoinnin vauhdittamiseksi.

- (7) Oikeusvarmuuden vuoksi ja koska on tarpeen luoda tasapuoliset toimintaedellytykset unionissa, yhdenmukaiset säännöt kaikille markkinatoimijoille ovat keskeinen tekijä sisämarkkinoiden toiminnalle. Jotta voidaan poistaa kaupan esteet ja kilpailun vääristymät, jotka johtuvat kansallisten lainsäädäntöjen eroista, sekä estää muiden todennäköisten kaupan esteiden ja merkittävien kilpailun vääristymien ilmaantuminen, on tarpeen vahvistaa kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavat yhdenmukaiset säännöt.
- (8) Tämä asetus ei vaikuta luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä sekä yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa sähköisessä viestinnässä koskeviin oikeudellisiin puitteisiin, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679 ⁽³⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveihin (EU) 2016/680 ⁽⁴⁾ ja 2002/58/EY ⁽⁵⁾.
- (9) Laajeneva esineiden internet, tekoäly ja koneoppiminen tuottavat merkittävän määrän muita kuin henkilötietoja esimerkiksi siksi, että niitä käytetään automatisoiduissa teollisuuden tuotantoprosesseissa. Muita kuin henkilötietoja saadaan esimerkiksi massadata-analyysiin käytettävistä yhdistetyistä ja anonymisoiduista tietojoukoista, täsmäviljelyssä torjunta-aineiden ja veden käytön valvomiseksi ja optimoimiseksi käytettävistä tiedoista tai teollisuuden koneiden kunnossapitotarpeita koskevista tiedoista. Jos tekniikan kehitys mahdollistaa anonymisoitujen tietojen muuttamisen henkilötiedoiksi, tällaisia tietoja on kohdeltava henkilötietoina, ja asetusta (EU) 2016/679 on sovellettava vastaavasti.
- (10) Asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti jäsenvaltiot eivät voi rajoittaa eivätkä kieltää henkilötietojen vapaata liikkuvuutta unionin sisällä syistä, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden suojeluun henkilötietojen käsittelyssä. Tässä asetuksessa vahvistetaan sama vapaan liikkuvuuden periaate unionissa muiden kuin henkilötietojen osalta lukuun ottamatta tapauksia, joissa rajoitus tai kieltäminen on perusteltu yleistä turvallisuutta koskevista syistä. Asetuksessa (EU) 2016/679 ja tässä asetuksessa vahvistetaan yhtenäiset säännöt, jotka mahdollistavat erityyppisten tietojen vapaan liikkuvuuden. Tällä asetuksella ei myöskään veloiteta tallentamaan erityyppisiä tietoja erikseen.
- (11) Jotta voidaan luoda kehys muiden kuin henkilötietojen vapaalle liikkuvuudelle unionissa ja perusta datatalouden kehitykselle ja unionin tuotannonalan kilpailukyvyyn parantamiselle, on tarpeen vahvistaa selkeä, kattava ja ennustettava oikeudellinen kehys muiden kuin henkilötietojen käsittelylle sisämarkkinoilla. Periaatteisiin pohjautuvalla toimintatavalla, jossa säädetään jäsenvaltioiden yhteistyöstä ja itsesääntelystä, olisi varmistettava riittävän joustava kehys, jossa voidaan ottaa huomioon käyttäjien, palveluntarjoajien ja kansallisten viranomaisten muuttuvat tarpeet unionissa. Jotta väl-

tetään riski päällekkäisyydestä nykyisten järjestelyiden kanssa ja näin sekä jäsenvaltioille että yrityksille aiheutuvan rasituksen lisääminen, ei pitäisi vahvistaa yksityiskohdaisia teknisiä sääntöjä.

(12) Tämän asetuksen ei pitäisi vaikuttaa tietojenkäsittelyyn, jos se toteutetaan osana toimintaa, joka ei kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan. On todettava, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan mukaisesti erityisesti kansallinen turvallisuus säilyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla.

(13) Tietojen vapaalla liikkuvuudella unionissa on tärkeä asema datavetoisen kasvun ja innovoinnin toteutumisessa. Yritysten ja kuluttajien tavoin jäsenvaltioiden viranomaiset ja julkisoikeudelliset laitokset hyötyvät datavetoisten palvelujen tarjoajia koskevan valinnanvapauden lisääntymisestä, kilpailukykyisemmistä hinnoista ja palvelujen tehokkaammasta tarjoamisesta kansalaisille. Koska viranomaiset ja julkisoikeudelliset laitokset käsittelevät suuria määriä tietoja, on äärimmäisen tärkeää, että ne näyttävät esimerkkiä tietojenkäsittelypalvelujen käyttöönotossa ja että ne pidättyvät asetamasta tietojen sijaintia koskevia rajoituksia käyttäessään tietojenkäsittelypalveluja. Sen vuoksi viranomaisten ja julkisoikeudellisten laitosten olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan. Tältä osin tässä asetuksessa säädettyä muiden kuin henkilö-tietojen vapaan liikkuvuuden periaatetta olisi sovellettava myös yleisiin ja vakiintuneisiin hallinnollisiin käytäntöihin ja muihin tietojen sijaintia koskeviin vaatimuksiin julkisten hankintojen alalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU ⁽⁹⁾ soveltamista.

(14) Kuten direktiivi 2014/24/EU, tämä asetus ei rajoita niiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten soveltamista, jotka liittyvät jäsenvaltioiden sisäiseen organisaatioon ja jotka koskevat tietojenkäsittelyä, johon ei liity yksityisille osapuolille maksettavia sopimukseen perustuvia korvauksia, koskevan toimivallan ja velvollisuuksien jakoa viranomaisten ja julkisoikeudellisten laitosten välillä, eikä jäsenvaltioiden niiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten soveltamista, joissa säädetään tämän toimivallan ja näiden velvollisuuksien täytäntöönpanosta. Vaikka viranomaisia ja julkisoikeudellisia laitoksia kannustetaan arvioimaan ulkopuolisille palveluntarjoajille ulkoistamisesta saatavia taloudellisia ja muita hyötyjä, niillä saattaa olla perusteltuja syitä valita palvelujen tarjoaminen itse tai ulkoistaminen. Tästä syystä mikään tässä asetuksessa ei velvoita jäsenvaltioita tekemään sopimuksia sellaisten palvelujen tarjoamisesta tai ulkoistamaan sellaisten palvelujen tarjoamista, jotka ne haluavat tarjota itse tai järjestää muuten kuin hankintasopimuksilla.

(15) Tätä asetusta olisi sovellettava sellaisiin luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, jotka tarjoavat tietojenkäsittelypalveluja unionissa oleskeleville tai unioniin sijoittautuneille käyttäjille, myös niihin, jotka tarjoavat tietojenkäsittelypalveluja unionissa ilman unionissa sijaitsevaa toimipaikkaa. Tätä asetusta ei siksi pitäisi soveltaa

unionin ulkopuolella tarjottaviin tietojenkäsittelypalveluihin eikä näihin tietoihin liittyviin tietojen sijaintia koskeviin vaatimuksiin.

(16) Tässä asetuksessa ei vahvisteta sääntöjä, jotka koskevat kauppaoikeudellisissa asioissa sovellettavan lain määrittämistä, eikä se näin ollen vaikuta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008 ⁽²⁾ soveltamiseen. Erityisesti jos sopimukseen sovellettavaa lakia ei ole valittu kyseisen asetuksen mukaisesti, palvelujen tarjoamisesta tehtyyn sopimukseen sovelletaan lähtökohtaisesti sen maan lakia, jossa palveluntarjoajan vakinainen asuinpaikka on.

(17) Tätä asetusta olisi sovellettava tietojenkäsittelyyn laajimmassa merkityksessä, johon kuuluu kaikytyypisten tietoteknisten järjestelmien käyttö, riippumatta siitä, ovatko ne käyttäjän tiloissa tai onko ne ulkoistettu palveluntarjoajalle. Sen olisi katettava eritasoinen tietojenkäsittely tietojen tallentamisesta (infrastruktuuripalvelu – IaaS) tietojen käsittelyyn alustoilla (alustapalvelu – PaaS) tai sovelluksissa (ohjelmistopalvelu – SaaS).

(18) Tietojen sijaintia koskevat vaatimukset muodostavat selkeän esteen tietojenkäsittelypalvelujen vapaalle tarjonnalle unionissa ja sisämarkkinoilla. Tämän vuoksi ne olisi kiellettävä, elleivät ne ole perusteltuja yleistä turvallisuutta koskevien syiden vuoksi, sellaisina kuin ne määritellään unionin oikeudessa, erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 52 artiklassa tarkoitetussa merkityksessä, ja edellyttäen, että ne ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisia. Jotta voidaan panna täytäntöön muiden kuin henkilötietojen rajatylittävää vapaata liikkuvuutta koskeva periaate, varmistaa tietojen sijaintia koskevien voimassa olevien vaatimusten poistaminen ja mahdollistaa toiminnallisista syistä useissa paikoissa unionissa tapahtuva tietojenkäsittely ja koska tässä asetuksessa säädetään toimenpiteistä, joilla varmistetaan tietojen saatavuus viranomaisvalvontaa varten, jäsenvaltioiden olisi voitava vedota vain yleiseen turvallisuuteen perusteena tietojen sijaintia koskeville vaatimuksille.

(19) ”Yleisen turvallisuuden” käsite, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 52 artiklassa tarkoitetussa merkityksessä ja sellaisena kuin unionin tuomioistuin sitä tulkitsee, kattaa sekä jäsenvaltion sisäisen että sen ulkoisen turvallisuuden samoin kuin yleiseen turvallisuuteen liittyvät kysymykset erityisesti rikosten tutkimisen, selvittämisen ja syytteen asettamisen helpottamiseksi. Sillä viitataan yhteiskunnan perustavanlaatuisista etua uhkaavaan todelliseen ja riittävän vakavaan vaaraan, kuten valtion elinten ja keskeisten julkisten palvelujen toimintaan ja väestön eloonjäämiseen kohdistuvaan uhkaan, sekä ulkosuhteiden tai kansojen rauhanomaisen rinnakkaiselon vakavan häiriintymisen vaaraan tai sotilaallisiin etuihin kohdistuvaan uhkaan. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti sellaisten tietojen sijaintia koskevien vaatimusten, jotka

ovat perusteltuja yleistä turvallisuutta koskevien syiden vuoksi, olisi sovellettava tavoitellun päämäärän saavuttamiseen, eivätkä ne saisi ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

(20) Jotta voidaan varmistaa muiden kuin henkilötietojen rajatylittävää vapaata liikkuvuutta koskevan periaatteen tehokas täytäntöönpano ja estää uusien esteiden syntyminen sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle, jäsenvaltioiden olisi tiedotettava komissiolle välittömästi kaikista säädösehdotuksista, joilla otetaan käyttöön uusi tietojen sijaintia koskeva vaatimus tai joilla muutetaan voimassa olevaa vaatimusta. Kyseiset säädösehdotukset olisi toimitettava ja arvioitava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 ⁽⁸⁾ mukaisesti.

(21) Jotta lisäksi voidaan poistaa mahdolliset nykyiset esteet, jäsenvaltioiden olisi tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä alkavan 24 kuukauden siirtymäkauden aikana tehtävä arviointi voimassa olevista laeista, asetuksista ja yleisluonteisista hallinnollisista määräyksistä, joissa vahvistetaan tietojen sijaintia koskevia vaatimuksia, ja tiedotettava komissiolle perusteluineen kaikista tällaisista tietojen sijaintia koskevista vaatimuksista, joiden ne katsovat olevan tämän asetuksen mukaisia. Näin komissio voi tutkia, ovatko mahdolliset jäljelle jääneet tietojen sijaintia koskevat vaatimukset tämän asetuksen mukaisia. Komission olisi tarvittaessa voitava tehdä asianomaiselle jäsenvaltiolle huomautuksia. Tällaisiin huomautuksiin voisi sisältyä suositus tietojen sijaintia koskevan vaatimuksen muuttamisesta tai kumoamisesta.

(22) Tässä asetuksessa säädettyä velvoitetta tiedottaa voimassa olevista tietojen sijaintia koskevista vaatimuksista ja säädösehdotuksista komissiolle olisi sovellettava säädösperusteisiin tietojen sijaintia koskeviin vaatimuksiin ja yleisluonteisiin säädösehdotuksiin, muttei yksittäisille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille osoitetuihin päätöksiin.

(23) Jotta voidaan varmistaa laeissa, asetuksissa tai yleisluonteisissa hallinnollisissa määräyksissä säädettyjen tietojen sijaintia jäsenvaltioissa koskevien vaatimusten avoimuus luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, kuten tietojenkäsittelypalvelujen tarjoajien ja käyttäjien osalta, jäsenvaltioiden olisi julkaistava tiedot tällaisista vaatimuksista keskitetyssä kansallisessa verkkotietopisteessä ja saatettava kyseiset tiedot säännöllisesti ajan tasalle. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltioiden olisi toimitettava ajan tasalla olevat tiedot tällaisista vaatimuksista jollakin toisella unionin säädöksellä perustetulle keskitetylle tietopisteelle. Jotta luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille voidaan asianmukaisesti tiedottaa tietojen sijaintia koskevista vaatimuksista kaikkialla unionissa, jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle tällaisten keskitettyjen tietopisteiden osoitteet. Komission olisi julkaistava verkkosivuillaan kyseiset tiedot ja säännöllisesti päivitetty koottu luettelo kaikista jäsenvaltioissa voimassa olevista tietojen sijaintia koskevista vaatimuksista sekä tiivistelmä kyseisistä vaatimuksista.

(24) Tietojen sijaintia koskevat vaatimukset perustuvat usein rajatylittävää tietojenkäsittelyä kohtaan tunnetun luottamuksen puutteeseen, joka johtuu siitä, että tietojen uskotaan olevan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten saavuttamattomissa esimerkiksi viranomaisvalvonnan tai valvovan tarkastuksen piiriin kuuluvia tarkastuksia varten. Tämä luottamus ei palaudu yksin sillä, että mitätöidään sellaiset sopimusehdot, jotka kieltävät toimivaltaisilta viranomaisilta laillisen pääsyn tietoihin virallisten tehtäviensä hoitamiseksi. Tämän vuoksi tässä asetuksessa olisi selkeästi säädettävä, että sillä ei ole vaikutusta toimivaltaisten viranomaisten oikeuksiin pyytää tietoja tai saada käyttöönsä tietoja unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että toimivaltaisten viranomaisten tiedonsaantia ei voida evätä sillä perusteella, että tietoja käsitellään toisessa jäsenvaltiossa. Toimivaltaiset viranomaiset voisivat asettaa toiminnallisia vaatimuksia tietoihin pääsyn tukemiseksi, ja ne voisivat esimerkiksi vaatia, että järjestelmäkuvaukset on säilytettävä asianomaisessa jäsenvaltiossa.

(25) Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joita koskee velvoite toimittaa tietoja toimivaltaisille viranomaisille, voivat noudattaa tällaisia velvoitteita tarjoamalla ja turvaamalla toimivaltaisille viranomaisille tehokkaan ja nopean sähköisen pääsyn tietoihin, riippumatta jäsenvaltiosta, jonka alueella tietoja on käsitellään. Tällainen pääsy tietoihin voidaan varmistaa konkreettisilla ehdoilla ja edellytyksillä sen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, jota tietojen saannin tarjoamisvelvoite koskee, ja palveluntarjoajan välisissä sopimuksissa.

(26) Kun luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on velvollisuus antaa tietoja, ei noudata kyseistä velvollisuutta, toimivaltaisen viranomaisen olisi voitava pyytää apua muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta. Tällaisissa tapauksissa toimivaltaisten viranomaisten olisi käytettävä unionin oikeuden tai kansainvälisten sopimusten mukaisia erityisiä yhteistyövälineitä kunkin tapauksen erityisalan mukaan, kuten poliisiyhteistyön, rikos- tai siviilioikeuden tai hallinnollisten kysymysten alalla neuvoston puitepäätöstä 2006/960/YOS ⁽⁹⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/41/EU ⁽¹⁰⁾, tietoverkkorikollisuutta koskevaa Euroopan neuvoston yleissopimusta ⁽¹¹⁾, neuvoston asetusta (EY) N:o 1206/2001 ⁽¹²⁾, neuvoston direktiiviä 2006/112/EY ⁽¹³⁾ ja neuvoston asetusta (EU) N:o 904/2010 ⁽¹⁴⁾. Jos tällaisia erityisiä yhteistyömekanismeja ei ole, toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä keskenään yhteistyötä, jotta ne voivat antaa halutut tiedot saataville nimettyjen keskitettyjen yhteyspisteiden kautta.

(27) Jos avunpyyntö edellyttää pyynnön vastaanottaneen viranomaisen pääsyä luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tiloihin, mukaan lukien kaikki tietojenkäsittelylaitteet ja -keinot, tiloihin pääsyssä on noudatettava unionin oikeutta tai kansallista prosessioikeutta, mukaan lukien vaatimukset oikeusviranomaisen ennakkoon myöntämästä luvasta.

(28) Tämä asetus ei saisi antaa käyttäjille mahdollisuutta yrittää välttyä kansallisen lainsäädännön soveltamiselta. Tämän vuoksi tässä asetuksessa olisi säädettävä, että jäsenvaltiot määräävät tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia käyttäjille, jotka estävät toimivaltaisia viranomaisia saamasta pääsyä käyttäjien tietoihin, jotka ovat tarpeen toimivaltaisten viranomaisten unionin oikeudessa ja kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen virallisten tehtävien hoitamiseksi. Kiireellisissä tapauksissa, joissa käyttäjä käyttää oikeuttaan väärin, jäsenvaltioiden olisi voitava kohdistaa tähän ehdottoman oikeasuhteisia väliaikaisia toimenpiteitä. Kaikki sellaiset väliaikaiset toimenpiteet, jotka edellyttäisivät tietojen uudelleensijoittamista yli 180 päivän ajaksi uudelleensijoittamisen alkamisesta, poikkeaisivat tietojen vapaan liikkuvuuden periaatteesta huomattavan pitkäksi aikaa, ja niistä olisi sen vuoksi tiedotettava komissiolle, jotta tämä voi tutkia, ovatko ne unionin oikeuden mukaisia.

(29) Mahdollisuus siirtää tietoja esteettä on keskeinen tekijä, kun vaikutetaan myönteisesti käyttäjien valinnan tekemiseen ja tehokkaan kilpailun toteutumiseen tietojenkäsittelypalvelujen markkinoilla. Tietojen siirtämisessä rajojen yli koetut todelliset tai oletetut vaikeudet heikentävät myös ammattimaisten käyttäjien luottamusta rajatylittäviin tarjouksiin ja siten niiden luottamusta sisämarkkinoihin. Voimassa oleva unionin oikeus suojaa yksittäisiä kuluttajia, mutta mahdollisuus vaihtaa palveluntarjoajaa ei ulotu liike- tai ammattitoimintaa harjoittaviin käyttäjiin. Yhdenmukaiset tekniset vaatimukset kaikkialla unionissa riippumatta siitä, koskevatko ne teknistä yhdenmukaistamista, vastavuoroista tunnustamista vai vapaaehtoista yhdenmukaistamista, edistävät nekin kilpailuun perustuvien tietojenkäsittelypalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä.

(30) Jotta kilpailusta ympäristöstä voidaan hyötyä täysimittaisesti, ammattimaisten käyttäjien olisi voitava tehdä tietoon perustuvia valintoja ja verrata helposti sisämarkkinoilla tarjottavien erilaisten tietojenkäsittelypalvelujen osatekijöitä, myös sopimusehtoja, jotka koskevat tietojen siirtämistä sopimuksen päättyessä. Jotta tietojenkäsittelypalvelujen tarjoajien ja ammattimaisten käyttäjien kokemus ja asiantuntemus voidaan liittää markkinoiden innovointipotentialiin ja ottaa ne huomioon, markkinatoimijoiden olisi itsesääntelyn avulla määriteltävä yksityiskohtaiset tieto- ja toimintavaatimukset tietojen siirtämiselle, ja komission olisi sellaisten unionin käytäntöjen muodossa, joihin voisi sisältyä mallisopimusehtoja, kannustettava ja tuettava markkinatoimijoita ja harjoitettava tätä koskevaa seurantaa.

(31) Jotta tällaiset käytäntösäännöt olisivat vaikuttavat ja helpottaisivat palveluntarjoajan vaihtamista ja tietojen siirtämistä, niiden olisi oltava kattavat ja niissä olisi käsiteltävä ainakin keskeisimpiä seikkoja, jotka ovat tärkeitä tietojen siirtämisen aikana, kuten varmuuskopiointiprosessit ja -paikka; käytettävissä olevat tietojen tallennusmuodot ja -välineet; vaadittu IT-kokoonpano ja kaistan vähimmäisleveys; siirtämisprosessin käynnistämiseen tarvittava aika sekä aika, jonka kuluessa tiedot ovat siirrettä-

vissä; ja takeet pääsystä tietoihin, jos palveluntarjoaja menee konkurssiin. Käytännössä olisi myös täsmennettävä, että riippuvuussuhteen syntyminen tarjoajaan ei ole hyväksyttävä liiketoimintakäytäntö, niissä olisi tarjottava luottamusta lisääviä tekniikoita ja ne olisi saatettava säännöllisesti ajan tasalle tekniikan kehityksen huomioon ottamiseksi. Komission olisi varmistettava, että koko prosessin ajan kuullaan kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, myös pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritykset', sekä startup-yritysten järjestöjä, käyttäjiä ja pilvipalvelun tarjoajia. Komission olisi arvioitava tällaisten käytännösääntöjen laatimista ja täytäntöönpanon tehokkuutta.

(32) Jos jonkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen pyytää apua toiselta jäsenvaltiolta saadakseen tietoja käyttöönsä tämän asetuksen mukaisesti, sen olisi toimitettava nimetyn keskitetyn yhteyspisteen kautta asianmukaisesti perusteltu pyyntö kyseisen jäsenvaltion nimettyyn keskitettyyn yhteyspisteeseen; kyseiseen pyyntöön olisi sisällyttävä kirjallinen selvitys tietojen käyttöön saamisen perusteluista ja oikeusperustoista. Jäsenvaltion nimeämän keskitetyn yhteyspisteen, jonka apua on pyydetty, olisi avustettava pyynnön välittämisessä pyynnön kohteena olevan jäsenvaltion asiasta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle. Jotta voidaan varmistaa tehokas yhteistyö, viranomaisen, jolle pyyntö toimitetaan, olisi ilman aiheetonta viivytystä tarjottava apua vastauksena pyyntöön tai annettava tietoa vaikeuksista, joita tällaisen pyynnön täyttämiseen liittyy, tai perusteet pyynnön epäämiseen.

(33) Rajatylittävän tietojenkäsittelyn turvallisuutta kohtaan tunnetun luottamuksen lisääntymisen pitäisi vähentää markkinatoimijoiden ja julkisen sektorin taipumusta käyttää tietojen sijaintia tietoturvallisuuden mittarina. Tämän pitäisi myös parantaa yritysten kannalta oikeusvarmuutta sen suhteen, että sovellettavia turvallisuusvaatimuksia noudatetaan yritysten ulkoistaessa tietojenkäsittelytoimiaan palveluntarjoajille, myös toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneille palveluntarjoajille.

(34) Kaikkia tietojenkäsittelyyn liittyviä turvallisuusvaatimuksia, joita sovelletaan perustellusti ja oikeasuhteisesti unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön pohjalta unionin oikeuden mukaisesti sen luonnollisen henkilön asuinjäsenvaltiossa tai oikeushenkilön sijoittautumisjäsenvaltiossa, jonka tiedoista on kyse, olisi edelleen sovellettava kyseisten tietojen käsittelyyn toisessa jäsenvaltiossa. Kyseisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden olisi voitava täyttää tällaiset vaatimukset joko itse tai palveluntarjoajien kanssa tehtävissä sopimuksissa olevien sopimuslausekkeiden kautta.

(35) Kansallisella tasolla vahvistettujen turvallisuusvaatimusten olisi oltava välttämättömiä ja oikeasuhteisia tietojenkäsittelyn turvallisuuteen kohdistuviin riskeihin nähden sen kansallisen lainsäädännön soveltamisalalla, jossa nämä vaatimukset on vahvistettu.

(36) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/1148 ⁽¹⁵⁾ säädetään oikeudellisista toimenpiteistä kyberturvallisuuden yleisen tason parantamiseksi unionissa. Tietojenkäsittelypalvelut muodostavat yhden kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvista digitaalisista palveluista. Kyseisen direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että digitaalisen palvelun tarjoajat määrittävät ja toteuttavat asianmukaiset ja oikeasuhteiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet hallitakseen riskejä, joita kohdistuu niiden käyttämien verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuteen. Tällaisilla toimenpiteillä olisi varmistettava riskiin nähden asianmukainen turvallisuuden taso, ja niissä olisi otettava huomioon järjestelmien ja tilojen turvallisuus, poikkeamien käsittely, toiminnan jatkuvuuden hallinta, seuranta, tarkastukset ja testaukset sekä kansainvälisten standardien noudattaminen. Nämä seikat määritetään tarkemmin direktiivin nojalla annettavissa komission täytäntöönpanosäädöksissä.

(37) Komission olisi esitettävä kertomus tämän asetuksen täytäntöönpanosta erityisesti tekniikan tai markkinoiden kehitykseen perustuvien muutostarpeiden selvittämiseksi. Kertomuksessa olisi erityisesti arvioitava tätä asetusta ja etenkin sen soveltamista sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin ja yleistä turvallisuutta koskevan poikkeuksen täytäntöönpanoa. Ennen kuin tätä asetusta aletaan soveltaa, komission olisi myös julkaistava suuntaa antavat ohjeet siitä, miten sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja sisältäviä tietojoukkoja olisi käsiteltävä, jotta yritykset, myös pk-yritykset, ymmärtäisivät paremmin tämän asetuksen ja asetuksen (EU) 2016/679 keskinäisen vaikutuksen ja jotta varmistetaan, että molempia asetuksia noudatetaan.

(38) Tässä asetuksessa kunnioitetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja noudatetaan siinä tunnustettuja periaatteita, ja sitä olisi tulkittava ja sovellettava kyseisten oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti, mukaan lukien oikeus henkilötietojen suojaan, sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen sekä elinkeinovapauteen.

(39) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden varmistaminen unionissa, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

Tämän asetuksen tavoitteena on varmistaa muiden kuin henkilötietojen vapaa liikkuvuus unionissa vahvistamalla säännöt, jotka koskevat tietojen sijaintia koskevia vaatimuksia, tietojen saatavuutta toimivaltaisten viranomaisten käyttöön ja tietojen siirtämistä ammattimaisia käyttäjiä varten.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan sellaiseen muiden sähköisten tietojen kuin henkilötietojen käsittelyyn unionissa,

- a) joka tarjotaan palveluna käyttäjille, jotka oleskelevat unionissa tai ovat sijoittautuneet unioniin, riippumatta siitä, onko palveluntarjoaja sijoittautunut unioniin vai ei; tai
- b) jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka oleskelee unionissa tai on sijoittautunut unioniin, toteuttaa omiin tarpeisiinsa.

2. Jos tietojoukko sisältää sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja, tätä asetusta sovelletaan muita kuin henkilötietoja koskevaan tietojoukon osaan. Jos tietojoukossa olevat henkilötiedot ja muut kuin henkilötiedot liittyvät erottamattomasti toisiinsa, tämä asetusta ei rajoita asetuksen (EU) 2016/679 soveltamista.

3. Tätä asetusta ei sovelleta toimintaan, joka ei kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan.

Tämä asetusta ei rajoita niiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten soveltamista, jotka liittyvät jäsenvaltioiden sisäiseen organisaatioon ja jotka koskevat tietojenkäsittelyä, johon ei liity yksityisille osapuolille maksettavia sopimukseen perustuvia korvauksia, koskevan toimivallan ja velvollisuuksien jakoa viranomaisten ja direktiivin 2014/24/EU 2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa määriteltyjen julkisoikeudellisten laitosten välillä, eikä jäsenvaltioiden niiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten soveltamista, joissa säädetään kyseisen toimivallan ja kyseisten velvollisuuksien täytäntöönpanosta.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'tiedoilla' muita tietoja kuin asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä henkilötietoja;
- 2) 'käsittelyllä' mitä tahansa toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan sähköisessä muodossa oleviin tietoihin tai tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista;
- 3) 'säädosehdotuksella' tekstiä, joka on laadittu sitä varten, että se pannaan täytäntöön lakina, asetuksena tai yleisluonteisena hallinnollisena määräyksenä, ja joka on valmisteluvaiheessa, jossa siihen voidaan vielä tehdä olennaisia muutoksia;
- 4) 'palveluntarjoajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa tietojenkäsittelypalveluja;
- 5) 'tietojen sijaintia koskevalla vaatimuksella' veloitetta, kieltoa, ehtoa, rajoitusta tai muuta vaatimusta, josta säädetään jäsenvaltion laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä tai joka on seurausta jäsenvaltiossa ja julkisoikeudellisissa laitoksissa, myös julkisiin hankintoihin liittyvissä elimissä – tämän kuitenkaan vaikuttamatta direktiivin 2014/24/EU soveltamiseen – sovelletuista yleisistä ja johdonmukaisista hallinnollisista käytännöistä ja jonka mukaan tietojenkäsittelyn on tapahduttava tietyn jäsenvaltion alueella tai joka muodostaa esteen tietojenkäsittelylle jossain muussa jäsenvaltiossa;
- 6) 'toimivaltaisella viranomaisella' jäsenvaltion viranomaista tai mitä tahansa muuta elintä, joka on kansallisen lainsäädännön mukaisesti valtuutettu hoitamaan julkishallinnon tehtäviä tai käyttämään julkista valtaa ja jolla on valtuudet saada virallisten tehtäviensä hoitamiseksi käyttöönsä luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön käsittelemiä tietoja unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

- 7) 'käyttäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, myös viranomaista tai julkisyhteisöä, joka käyttää tai pyytää tietojenkäsittelypalvelua;
- 8) 'ammattimaisella käyttäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, myös viranomaista tai julkisyhteisöä, joka käyttää tai pyytää tietojenkäsittelypalvelua tarkoituksiin, jotka liittyvät sen elinkeino-, liike- tai ammattitoimintaan tai tehtävään.

4 artikla

Tietojen vapaa liikkuvuus unionissa

1. Tietojen sijaintia koskevat vaatimukset kielletään, elleivät ne ole suhteellisuusperiaatetta noudattaen perusteltuja yleistä turvallisuutta koskevien syiden vuoksi.

Tämän kohdan ensimmäinen alakohta ei rajoita 3 kohdan ja voimassa olevan unionin oikeuden perusteella säädettyjen tietojen sijaintia koskevien vaatimusten soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on tiedotettava komissiolle välittömästi kaikista säädösehdotuksista, joilla otetaan käyttöön uusi tietojen sijaintia koskeva vaatimus tai tehdään muutoksia voimassa olevaan tietojen sijaintia koskevaan vaatimukseen, noudattaen direktiivin (EU) 2015/1535 5, 6 ja 7 artiklassa vahvistettuja menettelyjä.

3. Jäsenvaltioiden on viimeistään 30 päivänä toukokuuta 2021 varmistettava, että mahdolliset voimassa olevat laeissa, asetuksissa tai yleisluonteisissa hallinnollisissa määräyksissä säädetyt tämän artiklan 1 kohdan vastaiset tietojen sijaintia koskevat vaatimukset kumotaan.

Jos jäsenvaltio katsoo, että tietojen sijaintia koskevan vaatimuksen sisältävä voimassa oleva toimenpide on tämän artiklan 1 kohdan mukainen ja voi näin ollen pysyä voimassa, sen on viimeistään 30 päivänä toukokuuta 2021 tiedotettava kyseisestä toimenpiteestä komissiolle ja esitettävä perustelut sen voimassa pitämiseksi. Komissio tutkii kuuden kuukauden kuluessa tällaisen tiedonannon vastaanottamisesta, onko toimenpide tämän artiklan 1 kohdan mukainen, ja tekee tarvittaessa asianomaiselle jäsenvaltiolle huomautuksia, joihin sisältyy tarvittaessa suositus muuttaa toimenpidettä tai kumota se, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan soveltamista.

4. Jäsenvaltioiden on asetettava yksityiskohtaiset tiedot kaikista alueellaan sovellettavista laeissa, asetuksissa tai yleisluonteisissa hallinnollisissa määräyksissä säädettyistä tietojen sijaintia koskevista vaatimuksista julkisesti saataville kansallisen keskitetyn verkkotietopisteen kautta ja pidettävä nämä tiedot ajan tasalla tai toimitettava ajan tasalle saatetut tiedot kaikista tällaisista sijaintia koskevista vaatimuksista jollakin toisella unionin säädöksellä perustetulle yhteiselle tietopisteelle.

5. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 4 kohdassa tarkoitetun keskitetyn tietopisteensä osoite. Komissio julkaisee verkkosivustollaan linkin tällaiseen tietopisteeseen tai linkit tällaisiin tietopisteisiin sekä säännöllisesti ajan tasalle saatettavan kootun luettelon kaikista 4 kohdassa tarkoitetuista tietojen sijaintia koskevista vaatimuksista, mukaan lukien tiivistelmän kyseisistä vaatimuksista.

5 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten tiedonsaanti

1. Tämä asetus ei vaikuta toimivaltaisten viranomaisten valtuuksiin pyytää tai saada käyttöönsä unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti tietoja virallisten tehtäviensä hoitamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten tiedonsaantia ei voida evätä sillä perusteella, että tietoja käsitellään toisessa jäsenvaltiossa.

2. Jos toimivaltainen viranomainen ei saa käyttäjän tietoja käyttöönsä niitä pyydettyään ja jos unionin oikeuden tai kansainvälisten sopimusten nojalla ei ole erityistä yhteistyömekanismeja tietojen vaihtamiseksi eri jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken, toimivaltainen viranomainen voi pyytää apua toisen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta 7 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

3. Jos avunpyyntö edellyttää pyynnön vastaanottaneen viranomaisen pääsyä luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tiloihin, mukaan lukien tietojenkäsittelylaitteet ja -keinot, tällaisessa tiloihin pääsyssä on noudatettava unionin oikeutta tai kansallista prosessioikeutta.

4. Jäsenvaltiot voivat määrätä unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia tietojen antamista koskevan veloitteen noudattamatta jättämisestä.

Jos käyttäjä käyttää oikeuksia väärin, jäsenvaltio voi kohdistaa kyseiseen käyttäjään ehdottoman oikeasuhteisia väliaikaisia toimenpiteitä, jos tämä on perusteltua tietojen saannin kiireellisyyden vuoksi ja ottaen huomioon osapuolten edut. Jos väliaikainen toimenpide edellyttää tietojen uudelleensijoittamista yli 180 päivän ajaksi uudelleensi-

joittamisen alkamisesta, tästä on tiedotettava komissiolle kyseisen 180 päivän ajanjakson aikana. Komissio tutkii toimenpidettä ja sen yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa mahdollisimman nopeasti ja toteuttaa tarvittaessa tarvittavat toimenpiteet. Komissio vaihtaa 7 artiklassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden keskitettyjen yhteyspisteiden kanssa tietoja tältä osin saaduista kokemuksista.

6 artikla

Tietojen siirtäminen

1. Kilpailuun perustuvan datatalouden edistämiseksi komissio edesauttaa ja helpottaa sellaisten itsesääntelyyn perustuvien käytännesääntöjen, jäljempänä 'käytännesäännöt', kehittämistä unionin tasolla, jotka pohjautuvat avoimuuden ja yhteentoimivuuden periaatteisiin ja joissa otetaan asianmukaisesti huomioon avoimet standardit ja jotka kattavat muun muassa seuraavat seikat:

- a) parhaat käytännöt, jotka koskevat palveluntarjoajien vaihtamisen ja tietojen siirtämisen helpottamista rakenteellisessa, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, mukaan lukien avoimen standardin mukaiset tietomuodot tarvittaessa tai tietoja vastaanottavan palveluntarjoajan pyynnöstä;
- b) vähimmäistietovaatimukset, joilla varmistetaan, että ammattimaiset käyttäjät saavat ennen tietojenkäsittelyä koskevan sopimuksen tekemistä riittävän yksityiskohtaiset, selkeät ja avoimet tiedot prosesseista, teknisistä vaatimuksista, määrärajoista ja maksuista, joita sovelletaan, jos ammattimainen käyttäjä haluaa siirtyä käyttämään toista palveluntarjoajaa tai siirtää tietoja takaisin omiin tietoteknisiin järjestelmiinsä;
- c) tietojenkäsittelytuotteiden ja ammattimaisille käyttäjille tarkoitettujen palvelujen vertailua helpottaviin sertifiointijärjestelmiin liittyvät lähestymistavat, joissa otetaan huomioon vakiintuneet kansalliset tai kansainväliset normit kyseisten tuotteiden ja palvelujen vertailtavuuden helpottamiseksi. Tällaiset lähestymistavat voivat liittyä muun muassa laadun, tietoturvallisuuden, toiminnan jatkuvuuden ja ympäristöasioiden hallintaan;
- d) monialaiset viestintäsuunnitelmat käytännesääntöjen tekemiseksi tunnetuiksi sidosryhmien keskuudessa.

2. Komissio varmistaa, että käytännesäännöt laaditaan tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien, myös pk-yritysten sekä startup-yritysten järjestöjen, käyttäjien ja pilvipalvelujen tarjoajien kanssa.

3. Komissio kannustaa palveluntarjoajia saattamaan käytäntönsä laatimisen päätökseen viimeistään 29 päivänä marraskuuta 2019 ja panemaan ne tehokkaasti täytäntöön viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2020.

7 artikla

Viranomaisten yhteistyötä koskeva menettely

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä keskitetty yhteyspiste, joka on yhteydessä muiden jäsenvaltioiden keskitettyihin yhteyspisteisiin ja komissioon tämän asetuksen soveltamisesta. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle nimeämänsä keskitetyt yhteyspisteet ja niiden myöhemmät muutokset.
2. Jos yhden jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen pyytää 5 artiklan 2 kohdan nojalla apua toiselta jäsenvaltiolta saadakseen käyttöönsä tietoja, sen on toimitettava kyseisen jäsenvaltion keskitettyyn yhteyspisteeseen asianmukaisesti perusteltu pyyntö. Pyyntöön on sisällyttävä kirjallinen selvitys tietojen käyttöön saamisen perusteluista ja oikeusperustoista.
3. Keskitetyn yhteyspisteen on yksilöitävä asiasta vastaava jäsenvaltionsa toimivaltainen viranomainen ja toimitettava 2 kohdan mukaisesti vastaanotettu pyyntö kyseiselle toimivaltaiselle viranomaiselle.
4. Pyyntöön vastaanottavan asiasta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen on ilman aiheetonta viivytyksiä ja kohtuullisessa ajassa pyynnön kiireellisyyteen nähden toimitettava vastaus, jossa se antaa pyydetyt tiedot tai ilmoittaa pyytävälle toimivaltaiselle viranomaiselle, että se ei katso tämän asetuksen mukaisten avun pyytämistä koskevien ehtojen täyttyvän.
5. Mitä tahansa tietoja, jotka 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti pyydetyn ja annetun avun yhteydessä vaihdetaan, saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten niitä on pyydetty.
6. Keskitettyjen yhteyspisteiden on annettava käyttäjille yleisiä tietoja tästä asetuksesta, myös käytäntönsä säännöistä.

8 artikla

Arviointi ja ohjeet

1. Komissio esittää viimeistään 29 päivänä marraskuuta 2022 Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen, jossa se arvioi tämän asetuksen täytäntöönpanoa ja erityisesti seuraavia seikkoja:
 - a) tämän asetuksen soveltaminen erityisesti sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin markkinoiden ja tekniikan kehityksen, jotka saattavat lisätä tietojen anonymisoinnin poistamista koskevia mahdollisuuksia, perusteella;
 - b) 4 artiklan 1 kohdan täytäntöönpano jäsenvaltioissa ja erityisesti yleistä turvallisuutta koskeva poikkeus; ja
 - c) käytäntösääntöjen laatiminen ja tehokas täytäntöönpano sekä palveluntarjoajien tehokas tietojen toimittaminen.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 1 kohdassa tarkoitetun kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.
3. Komissio julkaisee viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2019 suuntaa antavat ohjeet tämän asetuksen ja asetuksen (EU) 2016/679 keskinäisestä vaikutuksesta erityisesti sekä henkilötietoja että muita kuin henkilötietoja sisältävien tietojoukkojen osalta.

9 artikla

Loppusäännökset

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan kuuden kuukauden kuluttua sen julkaisemisesta.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 14 päivänä marraskuuta 2018.

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja

A. TAJANI

K. EDTSTADLER

-
- (¹) EUVL C 227, 28.6.2018, s. 78.
- (²) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 4. lokakuuta 2018 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 6. marraskuuta 2018.
- (³) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).
- (⁴) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytöksiä tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).
- (⁵) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).
- (⁶) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).
- (⁷) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6).
- (⁸) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1).
- (⁹) Neuvoston puitepäätös 2006/960/YOS, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta (EUVL L 386, 29.12.2006, s. 89).
- (¹⁰) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/41/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä (EUVL L 130, 1.5.2014, s. 1).
- (¹¹) Tietoverkkorikollisuutta koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus, CETS nro 185.
- (¹²) Neuvoston asetukset (EY) N:o 1206/2001, annettu 28 päivänä toukokuuta 2001, jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa (EYVL L 174, 27.6.2001, s. 1).
- (¹³) Neuvoston direktiivi 2006/112/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2006, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä (EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1).
- (¹⁴) Neuvoston asetukset (EU) N:o 904/2010, annettu 7 päivänä lokakuuta 2010, hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla (EUVL L 268, 12.10.2010, s. 1).
- (¹⁵) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa (EUVL L 194, 19.7.2016, s. 1).

Komission asetuksen soveltamisesta antaman ohjeen sisällys

Ohje on saatavissa kokonaisuudessaan osoitteesta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2019:250:FIN>

Sisällys

- 1 Johdanto
 - Ohjeiden tarkoitus
 - 2 Muiden kuin henkilötietojen vapaata liikkuvuutta koskevan asetuksen ja yleisen tietosuoja-asetuksen keskinäinen vaikutus – yhdistelmätietojoukot
 - 2.1 Muiden kuin henkilötietojen käsite muiden kuin henkilötietojen vapaata liikkuvuutta koskevassa asetuksessa
 - Henkilötiedot
 - Muut kuin henkilötiedot
 - 2.2 Yhdistelmätietojoukot
 - 3 Tietojen vapaa liikkuvuus ja tietojen sijaintia koskevien vaatimusten poistaminen
 - 3.1 Muiden kuin henkilötietojen vapaa liikkuvuus
 - 3.2 Henkilötietojen vapaa liikkuvuus
 - 3.3 Muiden kuin henkilötietojen vapaata liikkuvuutta koskevan asetuksen soveltamisala
 - 3.4 Jäsenvaltioiden sisäiseen organisaatioon liittyvät toimet
 - 4 Tietojen vapaata liikkuvuutta tukevat itsesääntelyyn perustuvat lähestymistavat
 - 4.1 Tietojen siirtäminen ja pilvipalveluntarjoajien vaihtaminen
 - Siirrettävyyden käsite ja keskinäinen vaikutus yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa
 - 4.2 Henkilötietojen suojaa koskevat käytännösäännöt ja sertifiointijärjestelmät
 - 4.3 Luottamuksen lisääminen rajatylittävässä tietojenkäsittelyssä – turvallisuus-sertifiointi
- Loppuhuomautukset

Artikloiden ja resitaalien vastaavuus

Jos artiklaa tai sen kohtaa ei ole alla olevissa taulukossa, siitä ei ole erillistä tarkennusta johdanto-osassa.

Artiklajärjestyksessä

Artikla	Resitaali
1	1–9, 11, 16, 38 ja 39
2(1)	15, 17
2(2)	10
2(3)	12–14
3	-
4(1)	18 ja 19, 33–37
4(2)	20 ja 22
4(3)	21
4(4)	23
4(5)	23
5(1)	24
5(2)	26
5(3)	27
5(4)	24, 25 ja 28
6(1)	29–31
6(2)	31
7(1)	32
8(1)	37

Resitaalijärjestyksessä

Resitaali	Artikla
1–9	1
10	2(2)
11	1
12–14	2(3)
15	2(1)
16	1
17	2(1)
18 ja 19	4(1)
20	4(2)
21	4(3)
22	4(2)
23	4(4) ja 4(5)
24	5(1) ja 5(4)
25	5(4)
26	5(2)
27	5(3)
28	5(4)
27	5(3)
28	5(4)
29 ja 30	6(1)
31	6(1) ja 6(2)
32	7(1)
33–37	4(1)
38 ja 39	1